

GERSON

DE

MEDITATIONE

ULRIC ZELL

CIRCA 1468

THE TRVSTEES OF THE
PVBLIC LIBRARY
LVX
OMNIVM
CIVIVM
OF THE CITY OF
BOSTON
1852 · 1878

Gerson.

Hain 7628

Proctor 836

Ch. Harris
Apr. 17. 1917
G

Incipit tractatus venerabil' Magistri Joh.
Gerson Cancellarij parisien̄ de Meditacōe
Et ponūtur decem et septem consideracōnes
Quaꝝ prima est ista.

Meditacō cordis mei in ɔspectu tuo semꝑ
felix certe qui cum ꝓpheta pōt ex sinā
dicē verbum istud. Sed videamꝰ ꝑmo
quid sit meditacō cordis. nō carnalis. ſʒ
spūalis. Est autem meditacō vehemens cordis
applicacō ad aliquid investigand' et inveniendū
fructuose. Et hec applicacō fortis habʒ difficulta
tem. que qn̄qʒ est maior qn̄ʒ minor. qd' ut intelli
gamꝰ ꝓsupponamꝰ ex creditis. et ab experiencia cor
nostrū ɔditū esse. et habē tres species oculorum
alias oculos. scʒ mentales racōales. et sensuales.
et ex illis ē vtrobiqʒ vnꝰ oculus in cogniciōe. et
alius in affectione. Fūdatur hec distinctio in qua
dā alia distinctione. qua distinguimꝰ hominem
hēe porcōeʒ siue faciē racōis duplicē. quaꝝ supior
vertitur ad leges etnas. altera ad temporales.
neutra tn̄ in actu suo dependet ab organo corpo
reo. Sub istis ē racō demersa corpi q̄ sensualitas
appellat̄. Primꝰ hoꝝ oculoꝝ vocat̄ ab aliq̄bus
oculꝰ mētis. alt' racōis. et tercꝰ oculꝰ corpis. Se
cūda cōsideratio qꝫ iste triplex oculꝰ ꝑ peccatum
ɔtributus id est obtenebratus.

VVerat ab initio bene odite racionalis na
ture tal' ordo ordinisq; tranquillitas : q
ad nutū et mentē imperium sensualitas : ra
cioni inferiori. et inferior ratio superiori seruiebat.
et erat ab inferioribus ad superiora pronus et faci
lis ascensus faciente hoc leuitate original' iusticie
subuehentis sursū corda. queadmodum ignis na
turaliter sua leuitate sursum fertur. Atvero postq
aduersus dominū supremū ingrata ꝓdicio deme
ruit auferri hanc iusticiam originalem subintra
uit pondus grauissimū ocomitans peccatum. qd
miserā et captiuā animā trahere non cessat ad infi
ma. tamq circūligata sit funib9 cathenis. et cōpe
dibus vincta in mendicitate et ferro. sicq; modo
mirabili pmo ofusione miserabili ē facta ordinis
prioris ouersio pmo puersio. q in hoie sic merso
tenebris et carcere ceco oturbatus ē i ira ocul9 v
triusq; triplex. p infectionem in sensualitate. p obnu
bilacoēz in inferiori ratiois portione. et p quādam
excecacionē in racionis portione supiori

Cōsideracio tercia q meditandi difficultas ꝓ
uenit principaliter ex pena peccati originalis

Habemus ecce primariam causam difficul tatis quã in meditatione sentim⁹: quã in habẽdis semp ad dñm oculis expimur. fa cit hoc penal' grauedo deorsum iugiter impellens: queãdmodũ vidẽ est sensibiliter in aqueductu qui tota facilitate defluit ad yma: ɔtinetur autẽ cũ sursum leuatur non tamen nisi cũ violentia. Nõ aliter est de humano corde qd ad infima pro nũ leuiter effluit. hac q3 ⁊ illac veluti sine retina culo vel labore descendit: qm̃ facilis est apt poeta descensus auerni: ʒ reuocaẽ gradũ superasq3 eua dere ad auras hoc opus. hic labor est.

¶ Quarta ɔsideratio: meditatio non solum fit in ɔgnitiua. ʒ etiam in affectiua.

Perscrutemur ɔsequẽter ex predictis natu ram seu ꝓprietatem meditationis: qm̃ ex hoc ipõ ꝙ necc̃aria nobis ad deũ tendentib3 existat videbimus. Diximus autem ⁊ repetimus ꝙ meditatio est fortis ⁊ vehemens applicatio vł attentio aĩ ad aliquid inuestigandum vel inueni endum fructuose. Et addim⁹ fructuose: ne medi tatio vrgat aut in supstitionẽ. aut in curiositatẽ vel in melancolicam stoliditatẽ. Dicamus ergo ɔplectãtes ꝙ meditatio est vehemẽs ⁊ salubris aĩ applicatio ad aliquid inuestigandum vel expi mentaliter ɔgnoscendum. Ponim⁹ hoc exemplũ propter naturam ipsi⁹ affectionis. que diuersa

sortitur nomina proporcionabiliter ad condicionem
cognicionis. non enim pot aliter affectio cognosci quam experi
mentaliter per eum qui per eam afficitur. quam experi
mentalis affectionis cognicionem non potest eam
habens in alium verbis quibuslibet fundere nisi simi
liter affectus fit ille alter. quam solus nouit. sicut in
apocal. scribitur. qui accipit. propterea vocatur man
na absconditum. exemplum est perspicuum in illo qui
nouit dulcedinem mellis solum per doctrinam. sic
etiam medicus sanus noscit infirmitatis dolorem.
Hec aut dulcedo a gustante et hic dolor ab egro
longe aliter sentitur et cognoscitur

Quinta consideratio. Meditanti necessaria
est longanimitas. ut ignis deuocionis ardeat.

Perpendimus ex hiis quod profunde senserit pro
pheta naturam meditacionis. dum ait. In me
ditacione mea exardescet ignis. Eteni vtri
que amplexus est et lumen in intellectu. et ardor in affectu
Quantum vero sit difficile quod ignis deuocionis spiri
tualis exardescat flatu meditacionis. fiet notum con
siderantibus. Ignem materialem. dum querit a lignis a
quosis viridibus aut luto aspersis elicit. quantum potes
sufflat. iterum multo conatu resufflat. emergit pluries ab
initio fumus conturbans oculos. vix emicabit sintilla que
mox euanescit. dispergens forsitan iratus congesta

prius lingua· si non in lōganimitate psteteris·q̄
longanimitatem hic appellamus meditacōnem
aut meditacōni coniungendam.

¶ Sexta cōsideracō. Difficile valde est dare regulā
certam de modo meditandi.

Nemini⁹ aliquas nos scripsisse doctrinas ⁊
industrias· nedū latino. sꝫ a gallico s̄mone
super habenda meditatiōe tali· licz fortassis
vsi sum⁹ alijs t̄minis· utputa in tractatu de mistica
theologia· pte ea q̄ praxim hui⁹ docet· ⁊ in altero
de mōte ɔtemplationis edito. Alteroqꝫ rursum
de mēdicitate spūali ɔposito. Demqꝫ tanta repit̄
difficultas· tanta ꝑ diuersitate hominum varie
tas in practicando doctrinam vere scē qꝫ medita
tionis· ꝙ an sit ē vel aliquid scribere ɔsulti⁹· sit· vi
deor egomet m̄ qn̄ꝫ sub dubio hinc in̄ fluctuar̄e

¶ Septima ɔsideratio Meditatio est vtil̄ ad con
tēplacionem· ⁊ piculosa propter indiscrecōnem

Cum enim recogito ꝙ absqꝫ cogitationis
exercitio· nullus seduso miracula dei spēali
ad pfectionem ɔtemplationis dirigitur ā
puenit· null⁹ ad rectissiāꝫ cristiane religionis nor
mam attingit· p̄mo vix se ɔponit. Audeo zelans
scē meditationis studium suadē. Atuero dum to
ciens exptus picula· sedulus recogito difficulta
tem ⁊ arduam raritatē pueniendi quo trahere
meditatio nititur· ego quasi torpēs ac stupidus

efficiot Sed q̄sierit q̄s q̄ pacto sic eueiat q̄ nimi rū frequēt exptū ē .s. vt cōtigat studiū meditacō nis ɔuerti dilabiqȝ t̄ i morbū melācolice passiois ppt̄ imoderatiōeȝ t̄ supbiā dari i repr obū sēsū di abolice illusiois ex meditatiois ab vsu id fiel sciat

Cōsideracio octaua abusus meditationis ɔpa tur abusui vini respectu febricitancium.

MAnu ducā id qd̄ dicim̄ scim̄ vinū in iocūditate hominis qȝ salutem cōditū esse: sic enim scriptuā sic racō loquitur. vide tamen ex abusu potanciū presertim dum febriū distrasia laborat q̄ potus vini alias salubris cau sat vel egritudinem ampliorem vel maniā ɔ fu rorem ɔ quādoqȝ mortem. Nos autem filios adā quis egrotos quis febricitantes esse pessimis fe bribus anime negauerit. quibus vertūtur in nau seā ɔ amaritudinem diuinoꝝ eloquioꝝ verba q̄ bus in fel conuertitur suauissimus dini verbi pa nis. heu miseros nos heu q̄ ex intima ɔsideratione talis miseie ɔclamauit aplus. Infelix ego hō q̄s me liberabit de corpoē mortis h̄. Et subiūgit. Grā

Nona ɔsideācio i meditatiōe dei p ihesū xpm. assit discrecō quā parat exptī ɔ boni viri ɔsultacō

QVid agimus ergo quid dicimus sibim̄ ne precipites p abrupta vicioꝝ, ibi ne p desideria cordis nostri ɔ i adinuentionibȝ pessimis despati sine freno sine lege sine ordine

Nunquid sufficient nobis cogitationes inutiles vage istabiles. sordide. fluxe. sompnioqȝ similes. q̄ nō ꝯsolationē ł edificacōȝ allutuē sūt. ꝫ desolacōȝ mestitiāȝ. ruinā qȝ oblectātibȝ se i eiusdē. Respondeꝰ. neq̄q̄ ita fieri debē. ꝫ assit discretio moderatrix i omibȝ. quā nō securiꝰ habē post dīnam grām poterimꝰ. quā p sedulū ꝛ securū alteriꝰ expti. nosqȝ diligentis ꝛ agnoscentis ꝯsilium. Clamat Aristo. voce expientie dicēs. ꝙ ars ꝛ virtus sunt circa difficilia. ꝛ ars pingendi. ars scribendi ars citharizandi. virtus castitatis. virtus fortitudinis virtus sobrietatis. hoc vero sic intelligendū est ꝙ ab inicio virtus ꝛ ars multas i acquisicōe sua paciūtur difficultates. dū vero fuerint acquisite. facilia sunt eis omia. pingit faciliter pictor exercitatꝰ in arte. sic de scriptore ꝛ citharista videꝰ. Ita ut dicē cogeretur idem aristotiles ꝙ ars perfecta non delibeāt. quia tā facilis est sibi actꝰ suꝰ

Decima consideracō. Compatio meditantis ad scribētē ꝛc. studiose vel inaduertenter.

Utimur ista cōpacōne dum de meditacōe loquimur. attendamus ꝙ in trahendo lineas prestim picture vel scripture difficultas nulla est sicut nec etiā discursionis digitorum p cithare cordas. Inuenimus similiter in cogitacōne. nō enim difficulter vel laboriose nunc hoc nunc illud ꝓut occurrerit cogitatur. sed ꝙ

nullus iņ resultet fruct⁹ vides in sic pingente sic
scribēte sic citharizante. Ita neq̧ prorsus i sic co
gitante. ymo cum se talib̧ vagis cogitacōibus
oblcāuerit ut dicit seneca tristis ē̄manebit. por
ro laboriose studiose ⁊ attētissime cū mira tardi
tate pigēdo scribēdo ⁊ citharizādo fit qn̄q̧ ut bn̄
xi·ↄsideracōe ex vaga co || ⁊ celeriter ista fiat.
gitacōe nō surgit meditacō. Sȝ de meditacōe bn̄
Vorsū ista, nimirū ut ostēdas || fit ↄtēplacō
queadmodū de cogitacōe nullus vnq̄ꝑ perfi
ciet aut emerget in meditationem· quanto
min⁹ in ↄtēplacōem, ex meditacōne vero q̄ sūmā
hab̧ difficultatem si bona fide· simplici corde· ⁊ di
screta diligētia exerceatur pueniem⁹ ad hanc pfe
ctionē q̧ absq̧ difficultate vlla fiet apud nos frcū
ose· q̧ summo meditacōis studio ↄquirē volui⁹ Ita
demq̧ trāsibit meditacō i ↄtēplacōeȝ· nō ei differt
meditacō a ↄtēplacōe nisi penes facile ⁊ difficile.
qm̄ vtrobiq̧ ē tn̄s aliť q̄ꝑ i cogitacōe.
In·12·ↄsideracōe dscribiť ↄtēplacō tā q̄ ad af
Escribiť aūt ↄtēpla || fectū q̄ꝑ q̄ ad itellcm̄
tio· q̧ ē liber ⁊ expedit⁹ mētis ituit⁹ i res per
spiciēdas vsq̧ q̄q̧ diffusus. ⁊ hoc q̄ ad cōtē
placōeȝ q̄ rspicit itellcm̄. porro q̄ ad ↄtēplacōeȝ
q̄ ↄsistit i affcū ⁊ i praxi dscribit eā hu⁹ q̧ ē suble
uate mētis iubilū ⁊ mors q̄dā carnaliū desiderio
rū. hoc ē gustare q̄ꝑ suauis ē dn̄s, quē gustū seqť

longe alia cognitio q̄ fuerat intellectualis · solum visio . seu quedam auditio p fidem aut scripturā

¶ Decimatercia cōsideratio . Meditatio in principio difficilis · p exercitium fit facilis .

Meditabitur ecce aliquis gemens et suspirās ut colūba · dicet q3 cū ppheta . Meditatus sum nocte cū corde meo . exercitabor et scobebam spiritū meum · faciet hoc anxie difficulter et laboriose nūc recogitando ānos suos in amaritudine anime sue · nunc iudicia dei que sunt abissus multa in celo sursum et in terra deorsum · et ita de reliquis · circa que versatur meditantis intētio vehemēs . ut ea q̄ meditatur vel cogitat limpidi9 ac firmius · velut in affectū trahat · efficiet tādem ut hec omīa tanta facilitate recogitz et sapiat q̄ facilis est ipsa cogitacō . Docēt nos exempla predicta si dubitam9 · non ei plus laboris habet pictor scriptor aut cítharista · bñ agendo q optime didicerit . q̄ vag9 et van9 aliquis ab initio discurrens sine arte et ordine per lineas scripture vel picture vel per cithare cordas .

¶ Decimaquāta consideratio . Meditans q̄tum q3 exptus . laborem necesse est ut semp sentiat .

Addendū est p̄missis nichilomin9 q vix aliquis est in arte sua ita pitus · quin assiduc ad aliqua l' cognoscenda l' agēda posset proficere · qualia ncc̄e est ut cum labore nouo

audiat practicet· multomagis hoc verum est in ipsa de qua nunc loquimur meditacōne que no uos veritatis aut deuocōis iugiter parere fetus studz·ß non deest ꝑturicōis dolor· ꝓpter illud ma ledictum spūaliter intellectum· In dolore paries filios tuos· non tñ meminit pressure· ꝓpter gau dium qꝛ natus est sibi nouus cōgnicōnis aut af fectionis sancte fetus in mundum.

Decimaquinta consideracō, nondum purgati hñt loco meditacōnis graues cogitacōnum tē ptacōnes· quibus timor dei est necessarius.

Evenit ab inicio frequētius ut dum aliq̄s nondum purgatus vicijs satagit medita ri· ut colūba· meditabitur· quasi vetus sy mea dolos et odia meditabitur quasi ca nis ro dens iuxta verbum satirici rabiosa silencia· medi tabitur qz quasi sordida sus· fedissimas corde vol uēs et ēuolues carnalium turpitudinū cogitacōes Quid porro de blasphēie spū q̄ abhominabil' q̄ horrēdis nōnunq̄ insurgit stimul⁹ certans me ditantē loquēdo aduersus deū ac scōs eius ingē tia tā execranda· q̄ nec ea fari licitum sit· hinc qz adiciuntur et iniciuntur pene vsqz ad cordis inti ma infidelitatis iacula· spei nullus manet locus· oia sūt ĝuia ctiā tedio ē ipa vita, baratz desparacō nis vndiqz patet. Vñ ꝓꝫ hec et talia maifestat expimētū q̄ rāssiē sapiēs cōsuluerit cum dicebat

fili accedens ad s̃uitutem dei·ppa animã tuam ad temptacoẽm. Subiũgens presidium securissimũ sta in timoẽ·btũs enim vir qui semp est pauid9

Decimasexta cõsideracõ· Nou9 meditans debet credere suo directori et de inuisibilib; conari.

Quomõ ergo btũs queret aliquis qui semper est pauid9·dum timor additur timori scrupulus scrupul9·et pusillanimitas pusillanimitati·presertim dum non adẽ assidue ɔsiliator dux et premõstrator itineis arti et recti·si vero talis qui rarus est habẽs artem pariter et pietatẽ fuerit forte inuentus·cũ otio nouũ meditantem instruendi·quãtum licuerit·felix quidem ipse nouus tiro·si tamen protinus absq; vlla trepidacõne patus est credẽ cõsilio. Sed o quotiens bone ihesu quotiens hesitabit·et idẽ ẽpetet iterũ iterũq; quasi falli reformidãs. Scripsi quedã sup hmõi scrupulis in tractatu de preparando ad missam·aliqua etiã de cautelis similit cõtra spiritum blasphemie durissimũ, aduersus que remedium optimũ est contempnere·nec curaẽ quĩn pocius irridere·neq; sup hijs sollicite cõfiteri·nisi forsitan ĩ principio p cautela et habendo consilio. De scrupulis quoq; teneatur hec ẽgula qp aduersus eos agend fic est·si prudens aliquis et exptus consiliator dictauerit·aut iusserit·nec aget in hoc contra ɔscientiam de meritorie·dum illã ad cõsilium

sapienciorum per rationis libertatē ab animo suo mutat et deponit q̄uis assidue sensualitatis remurmuracō senciatur. Alioquin nūq̄ fit in pace deo locus cordis. Rursus aduertendū. qm̄ sicut docēte aristotile omnis nostra cognicio veluti a sensu et iterum q necesse ē hominē intelligētem fantasmata speculari. Sic origiatur meditatio cordis nostri a sensibilibus que figurata sunt et colorata ac ceteris accidentibus temporis et loci circūuoluta. Hinc sūt meditationes conscripte. hinc ymagines picte vel sculpte. hic generaliter fit illud psalmiste. Meditatus sū in omnibus operibus tuis etc. q vtique sūt opa corporalia sicut et facta. Nichilominus debet assurgere meditās et vltra pgredi i veluti p scalam aliquam ex visibilibus. sicut dicit apostolus q inuisibilia dei ex hijs q̄ facta sūt itellecta cōspiciūtur. sempiterna quoque virtus eius et diuinitas. propterea docens a corporalibus ad spiritualia migrare dicebat. et si cristū secundū carnem cognouimus. nunc tamen secūdū carnē nō nouimus.

¶ Decimaseptima consideratio. Meditans venit ad pericula propter superbiam et propter carnalium ymaginationem.

Amplius vero addimus. conptum est sepius q volētes itēdē meditationi si nō discrete hoc fecerīt decidisse vel i tēptatioēs et illusioēs diaboli propter eorum licet tñ latentē arrogāciam.

vel effici fantasticū et melancolicū ꝓpter fixam nis et radicatam atqꝫ ꝓfundatam in rebus tpalibꝫ ymaginacionem· que qn̄qꝫ ꝓtenditur vsqꝫ ad insaniam. Sup est ymago mulierū lapidea· cui9 inspectione nimis crebra quidā factus est philo captus· quēadmodū de pyemmalione et sua yma gine narrant fabule poetice· et de narcisco qui ꝓ priam in fonte plucido speculans ymaginem sic in eius forma stultus hesit ut occumberꝫ. Potue rant hic plurima dici de causis et modis huius lesionis virtutis fantastice· ſꝫ supsedeo. Dico tamē qꝫ vigilantes qn̄qꝫ paciuntur sompniantibus si milima· ita qꝫ reputent ea q̄ in sompnis sola fan tasia versantur interius· exterius pcipe sensibus; notū est hoc in maniacis· notū preterea in quib9 dam melancolicis qui non nunq̄ volunt se deuo tos meditatiuos qꝫ dici et reputari· quos hmōi ꝓfundata circa corpalia fantasiatio facit errarē multipliciť· eousqꝫ ut vel in eleuatione corporis cristi· ł in alia recogitacione sua existimēt se vidē realiter deū crucifixum· aut sub alia q̄uis fantas tica forma corpali. Putant qꝫ alij voces audire tā q̄ xpi vel alicuius sanctoꝝ; qua sup re pro assig nacione naturalis cause diuersa sunt a diuersis scripta voluīa· de quibus non est nūc dicendum p singula. Consurgit hic difficultas nō modica qualiter scꝫ sciri possit distictio inter reuelacioēs

veras et falsas. an scz sint ab ãgelis aut a dyabo
lis. quas reuelacões fieri vtiq3 abnegare non
possu9 forte nõ nunq̃ a pturbatis fãtasmatibus et
erroneis. Ideoq3 felix qui in lege dñi meditatur
die ac nocte. si tamẽ comes fuerit discrecõ. quã
sola parit huĩlitas captiuans omẽm intellectũ
in obsequiũ fidei. et semp alieno magis q̃ ppriõ
credẽs iuditio.

Et in hoc finitur tractatus de meditacõe cordis
Magistri Johis Gerson etc.
Sequitur tractatus eiusdem de oracõne.

OPortet semp orare et non deficere. Scri
psit tullius accuratissiẽ conmentarium
fratri suo de petitione rõm cõsulat⁹: sua
dens ut in omi loco sedens et ambulãs
recogitz secum assidue. quis es tu qui petis. quid
petis. et a quibus petis. Subiij enim tibi scribere
germane karissime de peticõe non terrestris con
sulatus: sȝ celestis incolatus. Ad hoc enim ꝓfessi
onem tuã vocacõnem tuã. et sacerdotiũ tuum dedi
cata esse meminersi ; ꝓponas igitur i omni medi
tacõne tua in omi tua opacõne. loco et tpe. quis
et qualis es qui oras: quem vel quos oras. quid
& ꝑ quibȝ oras. Ceterum qδlibet istoꝝ ↄstringi
to sub cõsideracõne quadruplici. ne confusionem
infinita quedã mentis euagacõ pturiat. Prima
cõsideracõ ꝓprietatem indignitatis ↄsciẽtie do
cet orandum. virtute. virtutũ theologoꝝ donoꝝ
et btitudinum. professionis. ↄsecrationis. ex prece
pto ecclesie et indulgentiaꝝ. racõe ministerij et vi
culo amicitie cũ tota cordis humilitate.

TV quis es qui oras; si ad ꝓpria merita te
spexeris: incertus es an amore vel odio di
gnus sis. Hic humiliat q̃cũqȝ viator oratu
rus. Incert⁹ idcirco. an tremenda cadat sup te
illa sniã. cũ is qui displicȝ ad intercedẽdum mitti
tur: irati animus ad deteriora ꝓuocatur. Porro
certus dicẽ poteris cum ysaya: omẽs iusticie nře

quasi pannus menstruate. Certus preterea di
cere poteris cum. dauid. Non in iustificationibus
nostris prosternimus preces nostras ante te. ni
chilominus tibi conscius esse potes si fidem si
spem si dilectionem si dona tibi cetera quedam
contulit deus. que scire que congnoscere poteris
esse gratis data. quis si gratum te faciat et non
pocius confundant ingratitudinem tuam proces
sus ignoras. Instigatur etiam sibi ipsi conscius
ad orandum. Ora tamen in ipsa meditacione
tua cum humilitate et virtute donorum celestiū
gratis datoꝝ. quoniā proprius motus illoꝝ est im
petrare magna. sicut fidei etiā informis facere mi
rabilia. sicut spei liberationē impetrare. sicut dilec
cionis dilectionē reciprocam extorquere quodā
modo. Iuxta illud prouerbiū. Si vis amari ama
et ita de reliquis virtutibus donis et beatitudibus
suo modo dici pōt. et hoc quam late pateat vides
Sacerdos seu mōch9 petꝫ tāq̄ q̄stor miaꝫ p idigēti
bꝫ Secundo recogites in ipsa meditacōe tua. pfes
sionem tuam in monasterio et in sacerdotio cō se
crationem. videbis te cōstitutū et peculiariter dedi
catum vt sis veluti questor aliquis qui p languē
tibus et idigētibus i hospitali magno toci9 orbis
etiam vsqꝫ ad carceres purgatorij querere debe
as elemosinam non tam corporaliter q̄ spiritua
liter sustētātē. petas igit̄ ne respiciat idigētas tua.

ignaivia tua. ß aliena miseria pro cuius subleua mie queris miam: ut nō ipediat ppria miseria tua supplex pete. Quibus verbis aut opibꝫ deus est orandus. Proinde tercio versetur meditatio tua quibus verbis vel opibus oras deum. nā multa sūt pivilegiata q̄ sortiūtur efficatiā. nedū ex opan te. ß ex quadam vi opis opati. id est sicut in euka ristie ɔsecratione et sumpcōne. aliorum etiam sacr̄ mentoꝝ ministracōne que q̄dā vim suscipiunt ex pte dini et ecclastica mandati. sicut et oratio do minica quā deus p se fecit. sicut et hore canonice vel cetere orationes quas ecclia dicēdas instituit Alia etiā sunt opa p quibus indulgentias ponti fex dedit. Dic ergo deo. dic ecclesie. exsurge in pre cepto qd mandasti. Si sacerdos etiam ɔscius sibi ipsi rogatꝰ vel obligatꝰ celebret pro anima ali cuius qui est in grā. non erit oratio sua inefficax prorsus et ingrata. Demum quarto meditatioēꝫ tuam ɔuerte ad illos quorū sis minister. ad orā dum videlicꝫ deum missus. institutꝰ. rogatꝰ. vel obligatꝰ. sit hoc ex generis ppinquitate. sit ex ele mosinarū susceptione. sit ex amicitie vicissitudie. seu requisitione. qm̄ si mittentes sunt in gracia queadmodū sunt oīs in carcere purgatorij et plurimi de hospitali magno pn̄tis seculi. tua nō erit ingrata oratio. nec prorsus inefficax oratio e ciam si peccator sis. Dat exemplum dum mittit

per seruum neq̄ a domino bone intencōis elemo
sinā petentibus. Vides igitur quis ⁊ qualis sis
qui oras. quia donis gratuitis non omnino caēs:
nam mediator institutus es. quia dei preceptum
⁊ ecclesie mādatum ⁊ thesaurum habes. quia ab
aliis missus ⁊ iussus es.

Secunda consideratio docet esse orandum fidu
cialiter propter dei immensam bonitatem. ⁊ ad sā
ctorum confugiendum suffragia. ⁊ ad quos vel q̄
les. pro quo. vel propter quid ⁊ ad quem finem
etiam in ecclesia militante.

Alterum principale q̄ ipsa tibi meditatio
tua debet suggerere est quem vel quos o
ras. Et quidem de omnipotentis dei immen
sa liberalitate. cui proprium est misereri semp
et parcere. qui omnipotentiam suam parcendo
maxime ⁊ miserando manifestat. cuius indulgē
tiam nulla peccatorum. nulla flagiciorum. nulla
scelerum quantumcunq; multiplicatorum enor
mitas superare valet. multum profuit hec ex inti
ma cordis humilitate fide submixa. viuaci medi
tacione ruminasse. etiam vbi nichil in se q̄ non
merito displicere possit inuenerit. Tu te ad ali
quem sanctorum conuerte. pro gratia a deo im
petranda. quod fieri potest quadrupliciter. Ce
terum quia mos humanus hoc habet ut medi
atores ⁊ intercessores querant dū potens aliqs

rogand9 est· quoniā preteā recte pronunciauit
dyonisius hanc esse legem diuinitatis· ut ad supre
ma reducantur infima p media· tu iuxta cōsilium
iob ad aliquē sanctorum cōuertē· qd agere potes
sub quadruplici meditacōe. Conuertē igitur ad
aliquē sanctoꝝ vel sanctam· quia deo ꝓximior ē
in glorificacōne· sicut et maioris meriti fuit· queād
modum de anima cristi· de beata virgine mrē dei·
de iusto et tam iusto ioseph sponso suo· de beato io
hāne baptista· et sanctis apostolis et de sublimibꝫ
angelorum ordinibꝫ· martiribus· et confessoribus
virginibus· cōtinentibus satis cōstat. Aut ideo cer
te secundo ad aliquē sanctorum cōuerte te· qui fa
miliariori quadā deuotione tibi congruit9 est. ut
patronus eccie in qua baptismum suscepisti· aut in
qua bnficium vel ordinem sortitus es· vel cuius i
gressus es sanctum tēplum. Est orandus preteā
sanctus cuius nomine insigniris· est orādus ille
cuius virtutes et vitam mirari soles· et colē cōgni
tam ex lris. Deniqꝫ mira fiducia semp adeund9
est angelus ꝓprie custodie deputatus. Aut ter
cio rursus ad aliquem sanctoꝝ conuertere ꝓ ne
cessitatibus aliquibus subleuandis· vel pro impe
tranda speciali quadam gratia· qui sanctus ł scā
pꝛiuilegiatum donum recepisse memoratur adeo
ut pro talibus opē ferat. Diuisiones enim grārū
sunt ayt apostol9· qd verū est· nedū de viatoribꝫ

ẞ etiam beatis. sub quo respectu canit ecclesia de quolibz scõrum. Nõ est inuentus simil' illi. Pro ficit insuper quarto si reuoces ante mẽtis oculos cõuersationem aquay personarum siue mortue sint siue viuentes. quã probatam esse vel fuisse cognoueris. Nichil enim impedit quo minus ora tio nostra ꝯuertatur ad huiꝰmodi personas pe culiariter ⁊ secreta quadam deuotione. quãuis ip sas non canonisauerit eccia. In quibus quid ali ud veneramur ꝙ in eis relucẽtẽ multiformem dei bonitatem. que vbicũqz visa fuerit apparere põt absqz periculo coli ⁊ suscipi deuoto mẽtis ãplexu Conplectitur hec meditatio pueros innocentes nostri generis. quos ideo cõstat esse saluatos q2 in gratia baptismali mortui sunt. Conplectitur et parentes nostros et affines alios. in quibus gloria quã eos pie habere credimus naturalem ⁊ ingenitum amorem non tollit. sed pficit ⁊ augz

¶ Tercia consideracõ docet orandum pro defun ctis. pro bene viuentibus ne cadant. p persecuto ribus ⁊ male viuentibus. pro se ipso ⁊ conmissis in prospeis ⁊ aduersis. ⁊ pulchrum modũm dat orandi ⁊ deum laudandi in omibus que possunt occurrere in creaturis. Insuper diffinit meditacõ nem ⁊ contemplacõnem.

Recogites ad extremum in ipsa meditacōe tua. quid vel p quibz oras. quē modum sub cōpendio reducimus ad quaternariū. quidam enim in gracia sunt ut defuncti i purgatorio et plurimi viuentes in seculo. pro quibus est deo placens oracio. queadmodum fit dum amic⁹ p amico ad amicum defert intercessionē. Inueniuntur alij quoꝝ laudabilis ɔuersacio plurimum edificat ecciam. qui si caderent. fierent i horrendū scandalum oīm bene viuencium. fabulā et derisū. aut tales sunt quorū ɔuersio valde proficerz rei publice seu cristianitati saltim ut in hoc non relinquerz dn̄s virgam peccatorum sup sortem iustorum vel populoꝝ afflictorum. Alij sunt pro quib⁹ est orandū. quaten⁹ vbi superhabūdauit delictum. superhabūdz et gracia. qui sunt supē modū peccatores. psecutores et hostes acerrimi. tu demū qz super omnes et pre omibus miserē anime tue placens deo. pete ab eo ut vias tuas dirigat. oīa qz ɔsilia tua in ipō pmaneant. Insuper quid ab eo postulād est. ēte sūmū et stabile bonū etne felicitatis. Remiscere ɔformiter ad hāc meditacōē ea. sb. x. mēbro ēmiscē tibi ɔiūctoꝝ. qm̄ q suoꝝ et maxie domesticoꝝ curā nō habet i oracōne sua. fidē negat. et ē ifideli deterior. sit in omibz et pre oibz cardo desiderioꝝ tuorū et oracōnum volūtas dei beneplacens et pfecta. exaudiat pete cardinē

hunc de sideriorum motum· quōdolibet disposue rit deus per arma iusticie a dextris prosperitatis et a sinistris aduersitatis· per infamiam et bonam famā· et satis est. Hoc tandē pro operto tene φ p̄ misse consideraciones et similes proficiunt apud eos q̄ seipsos ad orationem continuo vsu volue rint extendere siue excere· queadmodū cicero tu lius protestatur dum eloquencie precepta tra dit dicens φ si deest exercitacio modicum vel n̄l proficit ars· hoc multo magis obseruandum est in preceptis de orando deum· alioquin verba fiūt surdo· et lux ostenditur ceco. Exercitium si vigilan ter affuerit faciat sibi materiam oracōnis deuo te circa rē omēʒ q̄ sb aspectu l' auditu l' alio sensu se representauerit· videlicet circa subulcum post porcos recordabitur euangelice parabole de filio prodigo et clementissimo patre· videbit pauperē mendicum et vlcerosum· et recordabitur euange lice parabole de laʒaro et diuite epulone· vide bit diuitem multa in annos plurimos sibi conq̄ rentem recordabitur euangelice conminacionis· stulte hac nocte animam tuam tollēt a te· et que parasti cuius erunt. Videbit filios huius seculi qui habent consolationes suas multis modis· meditabit q̄ sit ↄsolatio quā prepauit de⁹ diligē tibʒ se· videbit etiā bruta aīalia quāta sollicitudīe sicut canes domesticā seruiunt hoi· et meditabitur

q̄ iusto dei iudicio ꝯdempnantur homines inobe
dientes ⁊ ingrati deo bn̄factori liberalissimo. Sic
in omibus ⁊ p omnia discurrat tua meditacō. et
recipies amplissimas ⁊ semp presentem mateiaȝ
oracōnis. Considerans igitur attende ⁊ fac. q̄m
ita tibi diligenti deum omia coopantur in bonum;
meditare igitur ut columba simplex ⁊ gemens: ⁊
sit meditatio tua in aspectu dei semp. Est autem
meditatio fortis ⁊ vehemens attentio ⁊ studium
ad aliqd̄ inuestigand̄ p intellectum: vel degustan
tū p affectum; sic meditari iubebat qui dicebat;
gustate quo ad scd̄m. ⁊ videte quo ad primum:
quoniā suauis ē dn̄s. Rursus idem psal. a pt. In
meditacōne mea exardescet ignis subintellige il
luminās intellectū. ⁊ inflāmans affectum: qd̄ alit
fieri nequit: si nō in vnum colligat se mens nrā
ꝯprimens. ⁊ reprimēs varios ⁊ vagos occursus
⁊ recursus inutilium cogitacōnum sompno simi
liū maū districte redargucōis. Tandē ipsa medi
tacō que laborē habȝ ⁊ fructū. vertetur in ꝯtēpla
tionē: que facilis erit ut cogitatio. ꝫ non ut cogi
tacō infructuosa. ꝫ fructuosior etiā ipsa medita
cōe: tunc enim pꝯtemplacōem videbis ⁊ afflues
⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuū. Nam ꝯtēplacō
ē liber ⁊ expeditus mentis intuitus in res ꝓspiciē
das vndeq̄q̄ diffusus: ⁊ in dīna spectacula suspē
sus. In fit ut sicut aliq̄s bene et ꝯtinue meditās

scribere cum laboriosissima tarditate tandem peruenit ut sceleriter et absque labore dum incipit bene scribet. scribens autem celeriter nec bene nec celeriter umquam scribit. Ita de meditatione celestium accipe. Iuuabit autem te lectio erudiens oratio lactans meditacio pro ut dictum est pascens. ut contemplatio suauiter delectans nutriens et dimitus afficiens subsequatur.

Secunda pars principalis de oratione est quarta consideratio tractans de quiditate orationis et valore, pro ut funditur sine vel cum caritate.

Multum valet deprecacio iusti assidua ait iacobus apostolus. de peticione inquam non romani consulatus ut cicero tulius. sed celestis incolatus. Scripsi nuper tibi frater carissime. ex quo perlecto siue inspecto potest illa consequenter solui dubitacio que multos inquietat. quid et quantum valeat oracio si pro multis. si pro amicis. si pro se tantum quantum pro uno. pro amico. pro alieno. Incidit protinus distinctio de triplici facie oracionis vel peticionis quam orans nititur impetrare. Aut enim fit per modum liberalis et gratuite donacionis. Aut per modum meritorie actionis. aut per modum satisfactiue recompensacionis. Primum respicit liberalissimam donantis misericordiam absque respectu ad merita quecumque ipsius orantis vel alterius pro quo fit oracio. et quoniam sic misericordiarum dei non est numerus pondus mensura.

sic non cadit sub nrã numeracōe vel mensura q̄d vel quãtum. et quibus det. qui prior nos dilexit pura et gratuita volũtate. cuius voluntatis non est quereda racō. q̄ frequenter vbi supabũda uit delictũ facit et grãm habundare. Exemplum in rege qui suos incarceratos dimittit qñq; libe ros absq; precio vel mercede et absq; intuitu intercessionis cuiuscũq; facte. quia ad hoc ipsum sue libe ralitatis virtus trahit. hic ē frequẽtissim⁹ apud sacram scripturam modis orationis scōꝝ patrũ et ꝓphetarum. Porro si fit peticio p modum me ritorie actionis. tũc nullus impetrat de ɔdigno q̄ car; caritate. qui vero caritatem hab; eo ceteris parib⁹ est efficatior oratio sua pro se ipso quo ad premiũ essentiale bñficium ꝓmerendum. quo fer uor caritatis et conatus fuerit maior. ceterum si de p̄mio loquamur accidentali. siue illud sit p̄miũ eternum in celis. siue tpale in terris. dicimus cō formiter ad ɔē; theologoꝝ sententiã ꝙ essentiale premiũ non inde minuitur si actio meruit quale cũq; tale premiũ qđ vocam⁹ accidentale.

¶ Consideratio quinta ostendit essentialis et accidetal p̄mij obiectum qđ oratione meretur de grẽ cijs gratis datis. et de opib; satisfactoie recōpensationis

Est autem tale. illud premiũ qđ non hab; ꝓ obiecto visionem dei clarã cũ fruitione ɔsequente eã. qm̃ essentialis

beatitudo i duob9 hijs actib3 ab eccia ponit itegri. Ex q̄ ɔfesti infert ꝙ orō si ꝓ quātūcumq3 multis fiat. si ꝓ alijs q̄ꝓ se. si demq3 ꝓ inimicis. Ipsa tñ eq̄li caritate p̄miū eēnciale sēp eq̄le meretur, sec9 est de p̄mio accidentali. eo ꝙ ꝓ valetate peticōnum. ꝛ meritum variatur. vnde plus de tali premio ceteris paribus meretur aliquis pro vno q̄ꝓ pro multis. ꝛ pro se q̄ꝓ pro alijs. ꝛ pro bonis q̄ꝓ ꝓ malis. ꝛ pro amicis q̄ꝓ inimicis. Exemplum de rege qui ad meritū solum orantis respiciens liberāt citius vnum captiuum q̄ꝓ multos. ꝛ seipsum orantem q̄ꝓ alios. et amicum orantis citius exaudiet q̄ꝓ inimicum. Postremo si consideretur oracō fieri per modum terciū scilicet satisfactorie reconpensacōnis erit necessaria multiplicior distinctio. qm̄ de illa similiter ē inquisicō difficilior. Separatis igitur duob9 respectib3 primis ab ipsa oracōe dum sc3 innititur vel solū dīne liberalitati vel soli meritorie ꝛ caritatiue actioni. inuenimus primo gratias gratis datas quibus innititur oratio. sicut sunt fides ꝛ spes etiam informes. inuenimus secūdo operum peculiaritatem sicut in ieiunio sūpto gn̄alit ꝓ omi corpis afflictiōe. tercō inueīm9 opm feruorē in alijs sic ē elemosina sūpta gn̄alit ꝓ oi ope mie spūali ł corpali. inuei9. 4. opm dig tatē sic ē orō sūpta gn̄alit ꝓ oi eleuacōne mētis i deū p piū ꝛ huilē affcm̄. 5. ineim9 opa p̄uilegiata

in quibus est valor virtute opis opati. sicut est in sacioꝝ ministracōne vel susceptione. que virtutem habent ab institucōne ⁊ merito xpi etiā vbi nullū adest meritū vel dignitas ministri. Inuenitur sexto opa aliter ⁊ aliunde priuilegiata. sicut sūt indulgencie. sicut sunt etiā benedictiones p ecclia ordinate. sicut sunt ordinate vice sua facte. sic demū oracōnes p alios in grā stantes fieri ꝯuenisse

¶ Sexta cōsideratione notatur effectus oracōnis put se valore extendit scd̄m satisfactionē plus in vnū q̄ꝫ in multos. ⁊ quātum excedit satisfactio penaria scd̄m triplicem i homine voluntatem.

POnamus igitur aliqua ꝯformiter ad hanc sextuplicē distinctioēm. Et p̄o q̄ ceteris pibus. sicut etiā semp sequentia sunt intelligenda. petitio facta tamq̄ꝫ satisfactoria recōpensatio nunq̄ꝫ ita valet p multis sicut p vno. cum in istis sit quedā iusticia cōmutatiua. tamq̄ꝫ precij ad pretiū. ut si duo sint in carcere. quilibꝫ pro decem solidis. expeditur vnus citius dum dantur decem solidi pro solo vno. q̄ꝫ si p duobus tm̄modo donarentur. Amplius satisfactoria recōpensacio pro delictis quanto penalior ⁊ acerbior est tanto ceteris pibus fit acceptior. ⁊ eo magis quo fuerit in eadem plus de volūtario racōnis. Est enim satisfactio ē ꝺꝺ icō volūtaria alicuius ãas debiti. Ideo ponimus largo nomie triplicem i hoie volūtatē.

vnam sensualitatis. alteram racionis inferioris. et terciam racionis superioris. Obuiat autem pena voluntati sensualitatis. alio quin iam non esset penalitas. voluntas vero racionis acceptat eam quandoqz priuatiue. qd fit dum non remurmurat aduersus ipsam sed tollerat eam vt i purgatorio. quandoqz vero vult positiue. qd fit dum racio eam letanter acceptat ita vt nolit ecia si posset ea carere. sicut verbi causa viatores sponte penitetes in ieiunio sacco et cinere. sicut in egritudine corporali. sicut in iniuriarum voluntaria et discreta pp̄essione. sicut demqz i temptationum spiritualium plus q̄ dici potest i quietudine. habet itaqz sicut quidam preclare ait. Ipsa tribulacio vicē orationis. vt lasarus tot linguas habuit. q̄t vulnera tollerauit.

¶ Consideratio septima fructum ostendit orationis secūdū operum vtilitatem et laboris caritatem. scdm triplicem cōtinuationem.

Dicamus cōsequenter iuxta priorem distinctionem q opera que fiūt aliis vtilia sicut elemosina tam spiritualis q̄ corporalis satisfaciūt vaie iux̄ fructuū vaietatē q̄ dn̄āt i ãos p diūsitate illos recipienciū. q̄ vero sint et quot sint opa mie satis vulgatū ē. Attendit̄ hic obligacō q̄ cōstrigit̄ ille cui fit elemosina vicissitudiez s. ē eo dē. vt l orādo l ieiunādo l aliq̄d tale faciēdo

Porro si consideretur satisfactio que fit p oracōez
seduso respectu ad caritatem·illa frequenter ha
bet sine forti meditacione vel vehementi iunctam
cū ea penitencia·ideoq; hab; vim satisfactionis·
tamen differenter iuxta sui ɔtinuacionem maiorē·
que fit tripliciter·aut actualiter·aut virtualiter·
aut solum habitualiter. Exemplum damus in si
mili·quia nō omnia possumus sub hac breuitate
plena racione discuté. Ecce pegnatur aliquis ad
sanctū iacobum;hic ambulat nōnunq̄ ꝛ mouet
cū actuali recogitacione sua sue peregrinacionis·
ambulat aliqn̄·ꝫ de sua pegrinacione michil re
cogitat actu·ɔtinuat tamē motū in virtute delibe
racionis prime·qua constituit pegrinari;ceterū
desinit a motu quandoq; retinēs actualem volū
tatem sue pegrinacionis·quādoq; sicut in somp
no michil actu considerat. In primo casu est peg
nacionis ɔtinuacio actualiter·duplici continuita
te nature scilic; ꝛ more. In secundo est ɔtinuacio
pegrinacionis nature ꝛ ɔtinuitate more·lic; nō
actualiter ꝫ virtualiter·quoniā i virtute volūta
tis prime ɔtinuat motū·sicut i motu lapidis p9
elapsum a manū proiciētis est videre. In vltimo
casu repitur discontinuacio naturalis·eo ꝙ mot9
cessat·reman; tamē cōtinuatio more·quoniā nō
est apposita voluntas opposita que nolit ɔtinua
re pegrinationem·ꝫ in habitu semp manet;vn

cum illa dicantur cōtinua ꝺm aristotilem quorū vltima sunt vnum· manet assidue cōtinuacō mo ralis quantūcumq; eciam fiat discontinuacio in ipso actu naturali dum non interrumpitur ꝑ op positā intencionem prime ꝛ principali intencio ni· licet ipsa nec actualiter in animo peregrinan tis remaneat. Concludim⁹ ex hijs verissimū sen tencie domini ꝛ saluatoris intellectū: oportet sē per orare ꝛ non deficere. Nū ꝙ enim deficit oratio que cepta est fieri per actualem attentionē quin continuetur in esse moris ꝛ gracie· dum non int ponitur sicut nec iterponi debet discontinuitas op posite intencionis vel culpe mortal. Sic intelligit preterea illud apostoli· Omnia in gloriam dei fa cite· actu scz vel habitu. Sic rursus illud in grāle· q bn̄ viuit sēp orat· hoc est qui nō opponit in orati one sua mortale peccatū· illa sēper est cōtinua vel actu vel habitu vel virtute.

¶ Octaua consideracio agit de priuilegiatis oraci onibus· sicut est in sacramento eukaristie et sa cramentali absolucione ꝛ baptismo.

SI loquimur prouide de operib; priuilegia tis intelligere facile est ex doctorum tradi cionibus quantum vel quemadmodum illa de se valeāt ad satisfactionē. Credēdū ē plane ꝙ eukaristie sacm̄ cōtinet in se plenitudinē ois

grasie a meriti spūalis· nichilomin⁹ quo ad satis
fa ctionem culparū constituit hoc sacramentum
de⁹ in numero ponde͡e a mensura· ut sit valoris fi
niti· finitum vero in plures diuisum resultat mi⁹
pro multis ꝙ si oferretur in vnum. Exemplum iā
datū est. Sicut de indulgencijs prout sunt satis
factorie· sic de alijs iudicandum censemus· semp
presupposita circūstantiarum aliarum paritate
sic in sacramēto pnīē datur gratia a diminuitur
vel omis tollitur pena virtute sacerdotal' absolu
cōnis· si non affuerit obex vel fictio. Insup tradit
sanctus Thomas ꝙ ita efficax est sacramentum
penitentie in ficte accedente· ꝙ recedente fictione·
absolutio sacramētalis sortitur effectum suū ita
ut nō oporteat iterꝝ peccata cōfessa iterare vel ꝛ̄pe
tere· ꝓporcōabiliter ad dicta doctorum· de illo qui
baptizatur· dū manet in actuali voluntate peccā
di· qua cessante recipit baptism⁹ effectū; hec opio
a si non tenetur ꝯiter a doctoribus a eget resolu
cione maiori· fauet nichilomi⁹ plurimū fragilita
ti nostre a dīne pietati· eo ꝙ vix sine fictionis ali
cuius admixtione confitemur.

¶ Consideracō nona dat cōsilium hijs qui viuūt
ex fidelium oblatioē prout sunt obligati pro eis
orare. declarat q₃ hoc satis daē q̄busdā exemplis

QVisquis tu tandē es ordinatus ad orādū nedum pro te sed etiā pro ceteris. poteris in ipsa meditacione tua discutere ea que dicta sunt. vt ab obligatione tua te apud deū & homines dissoluas. Nichilominꝰ si quid in me cōsilij est noli nimiū scrupulosus esse circa tue orationis munerꝫ pondus vel mensurā. cōmitte totum istud deo. qui tribus digitis potentie scilicꝫ sapiētie. & clementie appendit molem terre. qui numerat multitudinem stellarum. qui numerum scit arene maris. Dic ipsi tota spei fiducia. debitor sum pater noster supra q̄ꝫ possit exiguitas mea soluē. debitor. quia me creasti. debitor. quia immemor tui viciis me sordidās contra tua precepta. & tamē michi parcens peccantem non dampnasti. debitor iterum proximis. quia de labore manuum suarum. de sudore vultus sui conmedo panem i habūdantia. debitor carni mee & sanguini. debitor orātibus pro me. debitor lapsis per me. & ita de reliquis absqꝫ numero. Quibꝫ & q̄liter distribuēda sint suffragia & orōes nr̄e. tot igit̄ p̄ssus exactionibus. quid agam. quo me vertā. dum vim patior. responde pro me. Sed quid respondebis michi. recte prorsus. si diuidas vnicuiqꝫ illud quātulūcumqꝫ suffragiorum. quod offerre paupertas mea potest. que quanta sit. solus vides. nolo calculū ponere cū singul̄ p̄ximis & bn̄factoribꝫ meis.

tu pro pte tua recipias missam istam: tu oracōnē. tu bonum op9 alterū. tu sapientissime meritorū et suffragiorū ponderator de9 distribue singulis ꝑ ut vnicuiq; op9 est ad vtilitatem suam et libe ra tionem meā; exēplum in ciuilibus applico michi; debitor itaq; non habens vnde soluat creditori bus suis cogitur cedē omibus bonis suis tā habi tis ꝙ habituris: retenta nccitate vi ct9 sui prout ordinaueit iudex seu aduocat9 suus. Jta de spūa lib; cedo corā te dn̄e. et pie deus. Sȝ ad alios redeo; legimus in vitas pr̄m. ꝙ matrona quedā roma na nomine melania. visitans hēmitas in egipto optulit vni trecentos solidos distribuendos i ele mosinas fratrū: ꝗ ille nec oculos quidem extulit in eam: ꝗ sacculum iussit nutu suo reponi iuxta se; qd mulier attendēs indigne ferebat. ꝙ illauda ta remaneret. et ayt; pat aspice: nam trecenti sunt solidi; recte iquit ille. hec michi insinuares o mu lier si id vel michi vel hominib; tribueres: cui ve ro tu deo tradis hanc oblationem supfluum est querere numeracōem: quoniam ille qui numerat multitudinem stellarum et cuius sapiētie nō est numerus nouit.

Decima ɔsideracō ondit ꝙ nulla ē orō suffitiēs ad ꝓmerend vitā eternā t ad liberādum a pena purgatorij: nisi fuerit suffulta beatorum meritis et intercessione.

H Omnibus spualibus ut talia intelligāt
possunt facilius iculcari. sed animalib; qui nō
sapiunt ea que sunt dei nisi per conpara
cōnem ad sua carnalia maior hic ē labor. Donaꝰ
tamen pro vtrisq; pro carnalibus scilicet et spiri
tualibus paucculas consideraciones. Et dicamus
pro prima quod glorie celestis premium eēnciale
sicut excedit in valore liberationem quantālibet
temporalis pene. sic meritum talis premij libera
tionem quantālibet excedit huiusmodi pene. hoc
dicitur aduersus carnales. qui nichil videntur in
suis donationibus seu peticionibus aliud magis
attendere quam modum recōpensationis satisfacto
rie. Alioquin non ita vellent vt sic dicamus ipsi
mercari de numero missarum a quocumq; dican
tur. de numero psalmorum et similium. quoniā po
test aliunde fieri vt per modū meritorie actionis
vel eciam liberalis impetrationis per homines vi
uentes in fide spe et caritate. Amplius et longe
dignior potest remuneratio conquiri. nedum pro
glorie celestis adeptione. sed eciam pro penarum
quibus obnoxij sūt liberacione. Etenim quis nes
ciat sanctos et sanctas quorum statui repugnat
actio satisfactoria plus sepe nobis peccatoribus
impetrare de venia. plus de indulgencia a pena et a
culpa. quam faciat nīa viatorum quātālib; afflictio.
hoc i parabola vinee notauit xps. qui venie̅tes

vltiō cū sine spe mercedis illud agebant remune
rauit· ut primos diurno əductos denario.

¶ Vndecima cōsideracō agit de oracōne que assig
natur simoniace pro elemosina singularis psoē:
a ꝙ stulta sit hmōi obligatio· nec sit satis si plu
res socientur benefactores in vna missa· qn̄ se plu
ribus fide bona obligauit.

Addamus ꝑ altera consideratione ꝙ piculosum est a stultum a de simoniaca prauitate vehementer suspectū tā in dantibus limitare ꝙ in recipientibus coartare vel limitare suas oracōnes aut suffragia ad illā vel ad illam dūtaxat psonam dū datur emolimētū aliquod tpale. Aut sic dicendo· aut intendēdo· ꝙ hui⁹ misse suffragiū vel hec oratio valeat solū tali. Istud plane licitū non est· nec potest fieri nec deb;· qm̄ vere enunciauit qui dixit· pticeps ego sum omniū timentiū te ⁊c. Insup addicimus consideracōni nre ꝙ piculosum est a stultum homi semet ad suffragia alijs ferenda obligarē· recipe temporalia pro se vltra honestā sustentacōnem sui status ꝑ ut sapiens iudicabit. Itaq; sicut op⁹ satisfactoriū nō valet tātum pro multis· sicut pro vno ł paucis· sic non pōt talis eque satisfacē pro deletione reatus plurimoꝝ· queadmodum deleret reatum ꝓprium vel paucorum; hinc est ꝙ nō absoluitur dicendo missam vnā· dū se ad plures ł ꝑ pluib⁹

obligauit. nisi forte talis intercesserit obligatio q̄ discrecioni et bone fidei dicentis cōmissa sit iuxta necessitatis aut pie vtilitatis qualitatē attendendo q obligatus ad duas missas modo predicto potest p alia suffragia facere recōpēsacionē p se et suis. ita tamē q bona fides semper assit. Et est bona fides secūdum tulium. vnū agere et non fingere aliud. vel forte illud melius diceretur bona fide aliquē quid agere dū facit id qd sibi recte vellet fieri. aut qd alius pro quo fit deberet recte sibi fieri velle. sic conmendantis. sic legātis intēcio seruanda est. fiat tamen hoc eciam vtiliter superioris prudencioris q; cōsilio vel assensu.

Duodecima ꝯsideracio ostendit queadmodum hora canonica vel indulgencijs priuilegiata precedit peculiares. et quomō indulgēcie debeāt limitari ne decipiant. Insuper quantū humilis oratio exaudiri meretur et superba a deo cōtempnitur. egregie docet et luculenter.

Ode q orationes per ecclesiam aut superiores iposite sicut sūt hoē canonice. sicut ē pnia iposita. sicut sūt suffragia p qb9 dāt idulgēcie. pl9 ceteris parib9 profitiūt q peculiares istitucōes. Dāt aūt idulgencie dai discrete p pia vtilitate ad eccie edificacōez. ac r̄cipi cū vea pnia p̄uia puā ꝯfessiōe sicut plac; āqb;. ā saltē hita i ꝓpoito. alioqui credēs alit dae l' recipe decipit

Deniq3 post caritatē nichil ita ꝑficere videtur i
oracōne quātum orantis humilitas·qui nō in iu
stificacōibus suis prosternit se ante deū. ꝙuis
intendē iustificationi sue nō omittat·non tamē
in ea·ſ in liberalitate dei spē in suā reponat. Hec
aūt humilitas haberi putatur ab aliquibus tota
facilitate.q̄ sic verbo vel oratione ꝯfitentur esse
faciendū sub potenti manu dei·ſ eam in affectū tē
here sūme difficultatis ꝛ solius dīni muneris ex
piuntur·qn̄ supbam ꝛ stultam humani cordis ꝑ
sumptionem satagūt euincere,o quotiens pressa·
quotiens obruta pede sancte deuotionis resur
git citius hec pestis supbie,neq3 tamen efficatius
ad normā humilitatis legitimā venit aliquis ꝙ
si accedit homo ad cor altū ꝛ exaltetur deus in cō
sideratione iudicioꝝ suoꝝ·recogitando ꝙ terribi
lis est in ꝯsiliis super filios hominū.qui cuiꝰ vult
miseretē·ꝛ quē vult induāt·apud quē nemo scit
vtꝝ odio ł amoē dignꝰ sit. Attende tu q̄ supbis
qm̄ ex tua ꝯditione totaliter infectus es·filius ire
ꝛ massa peccati·vtrum vero te tuus creator ꝛ iu
dex reliquat vas in cōtumeliam·ꝙ potest ex iusti
cia·vel an efficiat vas in honoē ꝑ sola misericor
dia tu prorsus ignoras·ve aūt tibi si te non puri
ficauerit vsq3 in finē.si p iusticiam semota mia te
ipsū diiudicet·etiā si quid gratie habes vel vir
tutis.qđ perfecto non a te sed ab ipso suscepisti.

Noli igitur gloriari noli super alios extolli quasi tu hec non acceperis quasi preterea non inde grauiori supplicio digne flagellandus sis. si ingratus si aliorum contemptor extiteris.

¶ Decimatercia consideracio ponit exemplū qd docet orationis moderamē q̊ ad deū a quō intelligitur dimitte nobis debita nostra insuper qualis dēt esse ɔfidencia in aliorum oratione cum recapitulacione omniū supiorꝝ.

Sed redeamus ad orationem. Refert seneca regem antigonū respondisse cuidam infime fortune hominū dum peteret ab eo obulum nō decet inquit regem dare mun⁹ tam exiguū; petiuit ciuitatem respōdit ipsum tāto munere non esse ditandum cum tamen posset ut ex dare ciuitatem. et ille ut pauper obulum recipere Tendit hec narracō ut in omni petitione simus memores indignitatis nostre. audeamus tamen petere magna. non ꝑ recipiētis digtate. sed pro donantis dei summa liberalitate; huic inuitatur oportet tota fide. et fixa spe. cardo desideriorum peticōnum qꝫ nostrarum. quia verbum dei est. miserebor cuius miserebor. propter quod formam orandi nob dedit. dimitte nob debita nrā sicut et nos dimitti⁹ debitoribꝫ nr̄is. dimitta⁹ et nos debētibꝫ nob. sic dimitti nob volu⁹ et opta⁹; volu⁹ aūt si rēe volu⁹ ita nob debita dimitti. p̄mo ut nō dāpnemur.

de hinc ut punicōnem euadamus. Aut q illam
tpatam penam paciētia qȝ cōditam habeamus
ad correctionem. nō ad deterioracōnem nostram;
velis ita de quolibȝ pximo tuo. Alioquin time q
dicitur. Et oratio eius fiat in peccatū. et illud sue
neq̄. nōne oportuit et te misereri cōserui tui. Facile
enim dimittit omia. qui se mortis eterne debitorē
esse vel scit. aut formidat. Ceterum plus in alie
nis q̄ tuis oracōnibus fiduciam habe; caritatem
habe. et dices ex sincā; pticeps ego sum oim timē
cium te. et custodientiū mandata tua. siue in celis
siue in terra sunt; cōstituas ante faciem cōsidera
tionis tue dum tempus est miserendi. dum non
declinauit deus in ira a te seruo suo. quoniā totus
desiderabilis totus amabils est. nullo ad premiū
nullo ad supplicium habito respcū. qui carnalem
quē ad se ēflexit sapit amorē. Dico cum Job; etiā
si me occiderit. tamen in ipō sperabo; sic erit oracō
pura. sic digna dn̄o cōspectui. sic diliges deum et
te ipsum ppter deum; hec interi habui que de ora
tionis valore sub aspectu multiplici dissererē quā
expedienti⁹ est corde puro simplici qȝ frequētaē
iugiter absqȝ vlla. ut expressum est intermissioē
q̄ curiosa scrupulositate velle digitis ut dicitur
appendē eā. Et q̄uis hec inquisitio doctrinal' nō
sit omino fructu carens. inuenit in ea precipue
ne in tantis obligacionibus orationū p alienis

se quis inuoluat ut inde temporale subsidium subsequatur. neqz tamen pro precio. quod est sacri legium simonie neqz tamen pro sustentacione sua plus debito. quod ad auariciam pertinet et turpem questum. quis notaretur. sit pietas aliene miserie. sit ipsa caitas. sit deuotio. sit amicitie grata vicissitudo. sit zelus animarum. sit eterne vite retribucio. sit allocucionis diuine dulcedo dignitas qz precipuum motiuum oracionis tue.

¶ Tercia pars de oracione est. ix. consideracio agens de directione cordis. et quid sit cor dirigere. quid ve eius impedimentum. dicit in sequentes considera ciones transmittendo.

Descendamus consequenter ad particulares casus aliquos. quoniam sermones vniuersales in moralibus dicente aristo. et teste experientia minus prosunt aut erudiunt. quem admodum est videre in preceptis medicine. neqz tamen oportet temptare de singul particularibus. quoniam infinita sunt et ideo nec differere necesse. Sed in primis sic directio cordis tendit et terminatur in deum. sic et ab eo debet habere ortum. Audi iheremiam. Scio domine quod non est hominis via eius. nec viri est vt ambulet et dirigat gressus suos. hinc vnus sanctorum. petere inquit a deo filium suum instruens vt vias tuas dirigat. hec igitur peticio quoniam simi lis dirigi habet a deo orabat propheta. Dirigatur domine oracio mea sicut incensum in conspectu tuo. quam direccionis necessitatem

attendens ppħa illā tribuit deo dicens. Confitebor tibi dn̄e in directione cordis. Est igitur scitu dignū que sit illa orationis sic͞ incensum directio Et videtur ꝙ sit intentio cordis in deū vel erga deū. que intensio dū manet recta ⁊ imperturbata sicut virgula fumi incensi sursū tendētis. tunc est oratio recta. Dum vero p irruentiū fantasiarum ⁊ cogitationū ventus. pro obscura ⁊ depssa desideriorū sensualium nubila agitatur. rūpitur dissipatur. ut cadat a rectitudine necē est. Nichilominus interruptio tal' non semp ē vitiosa. vel aut sus penit⁹ in deū orationis impeditiua; vnde pōt sub distinctione fieri ꝯmo de intentione. que reqritur ⁊ sufficit in oratione. vel sub alio forte noīe dici de attentione vocal' sc₃ orationis. ut in ꝓlatione ẏnorum. canticoꝝ. ⁊ horarum canonicarū Hec enim questio diuturnū cedit in vsum.

¶ Cōsideracio decimaquinta poit varias cordis directiones ꝯm hominū variam dispositionem. ⁊ primo de actuali ꝯtinuacōe attencionis.

Est itaq₃ multiplex attencō siue intencīoīs cordialis dircō; vna actualis. alia habitualis. alia quasi media sc₃ virtual'. Rursus harum quelib₃ diuiditur. quoniā alia fertur in solas voces ⁊ verba. alia in verborū significacōes. alia nec verborum formas nec significacōes attēdit ꝟ in affectus, aliquos circa celestia ad diuina

trāsit. ⁊ hoc siue ī bonos ł ī viciosos ⁊ malos, dicitur iuxta hoc primo ꝙ attēcō ī orone vocali ad vbotū sigficacōes nō rq̄rit ad orōnis directioē; ꝓspicuū sit hoc ī laicis dicētib; ł audiētib; ea quoꝝ significacōes penit⁹ igrant. vt sūt. A. psal. ⁊ missa; dicitur cōsequēter ꝙ actual' actencio circa voces orationis nō semp requiritur ad oratiōis directionem debitam aut ad sufficientē cōtinuacionem. alioquī nulla esset in via aut vix esset oratio nō discōtinuata. Exemplum legim⁹ de quodam q̄ volēs rusticū cōuincere de cordis īstabilitate dū sit oratio, nam ille deuotū se simulabat ⁊ attentū. pollicitus est se daturum sibi azinū si dominicam posset orationem nichil aliud actualiter cogitās pficere. q mox vt ad orationem se diuertit secur⁹ de azini lucro cepit distrahi in hanc cogitacionē si sellam habiturus eēt cū azino. q̄ tādē ad se rediens ⁊ se redarguens instabilitatē sui cordis confessus est. Exēplū aliud est de peregrinacōis cōtinuatione. q nō reqrit assiduā passuū suoꝝ dinumeratione. neq; t'minj q̄no puenieēdū ē actualem recogitationē. Addit ꝙ stat orōnē sic ⁊ pegrinacōe; discōtinuari quo ad eē naturale. q tn̄ ꝯtinuaeit ī suo morali eē. sic ⁊ ecōtra; ꝓ vt statī deducet.

Tercia sex. ꝯsideācō agit de hituali orōis ꝯtinuacioē scdm ē cūstāciaꝝ respectū. siue male siue morales sint.

De habituali attencōe amplius loquamur: q illa scz non semp sufficit ad cōtinuacōez oracōis ꝯseruandam, stat enim aliquē eē qui iā multo tempore ꝓposuit actualiter. ⁊ habitualiter retinz in animo dicē septem psalmos integraliter ⁊ attente. qui vel nō dicet illos vel int̄ruptissiē dicet. tali interrupcōe que contrariatur morali oracōis vnitati, hz itaqz quelibz actio suā moralem vnitatē ⁊ cōtinuacōnem moralem, qn̄ circumstancie ad bonitatē morum requisite sunt apposite ⁊ retēte in hmōi actione. Dū autem apponitur circūstantia mala moribus ꝯtraria. q̄uis maneat eadem actio in esse suo naturali, sicut est idē motus in pegrinando variat̄ tn̄ in esse morali. si quis motum pegrinacōnis ꝯtinuet ꝓpter auaritiā aut rapinam aut libidinis cōplecōnem. Si vero in oracōis voce apponit circūstantiam attētioni debite cōtrariam ⁊ incōpassibilem scienter. cū ꝓposito ⁊ assensu deliberato. tunc ē discontinuatio moralis. secus si nescienter ⁊ inaduertenter hoc fuerit factū iudicabitur

[marginal note: nō tn̄ manz eadē in suo morali]

¶Cōsideracō decimaseptiā ꝯclusiue loquitur de morali ⁊ attenta ꝯtinuacōe. a quō virtual̄ surgit ex actuali exemplificando docet. trahit qz hoc ad horaꝝ dicendarū debitum si ⁊ qn̄ opteat eas iterari. ⁊ q̄ sit euagacōis cā s̄m medicoꝝ tradicionem.

[marginal note: fi,]

PReterea dicimus q virtualis attentio si
ue cordis directio non interrupta delibe
ralitate per actualem attentionē sibi mo
raliter cōtrariam sufficit vt oratio dicatur conti
nua in esse morali vel mortaliter et si non semper
naturaliter vel in esse naturali. Est autem virtu
alis attentio quam genuit actualis, qua transeū
te remanet eius virtus in corde orantis, que scili
cet virtus sufficit orationem continuare eciā vbi
cor euagatur actualiter et inaduertenter circa cete
ra multa. Experimur hec nedum cotidie sed i ōni
fere hora vel momento. Exemplum naturale est
in actu sagitte que mouetur post quietem sagit
tantis et nauis cessante nauta. Ymo sic habet om
nis ars perfecte habituata q frequenter in acti
one sua neq̄ q̄ deliberat, docent hoc citariste scrip
tores et mechanici alij fere omnes. Elicimus con
sequēter doctrinā vtilē ex p̄missis. Quisquis orat
vocaliter orōnē quā tenetur exsoluere q de volūtarijs
nō oz fieri repeticionē. si p̄cipitorās q euagatur nec
attēdit ad v̄ba vel ad sētēciā. si facit hoc ex iaduer
tēcia et displicz sibi dū aduertit. neq̄ q̄ dicēd9 ē in
terrūpe orationē. nec ad iteracionē obligatur. ymo
staret talē reiteracionē frequēter fieri nedum su
puacuā s3 et nociuā. p̄cipue si i cōuētu laborat. vbi
societatē q̄b9 eēt offendiculū inuaret tē. neq3 de
b3 faciles sup hui9modi iaduertēcia et obliuione

scrupulos sibi formare· alioquin nunq̄ potest cor suum quietare quia nititur ad impossibile sibi per naturā vel ↄplexionem vel ↄsuetudinem· vel fantasie turbationem· que nūq̄ potest sicut tradunt medici quiescere· sicut nec aer vel mare dum agitantur assiduitate ventorum requiescūt· Addūt aliqui rationem dicētes simile esse in natura que sicut nouas semp deproperat edē formas naturāles in materia· sic eadē a celestibus īfluencijs et intelligencijs nouas iugiter formas ītentionales agitat ac renouat ī organis sensuū īteriorum qui sunt sensus ↄis· fantasia· et estimatiua· que ī speāli similitudie recipiunt irradiationes corpm superiorꝫ et ut volunt aliqui intelligētiarꝫ· Attamen quātum et quousq; dictū hoc veritatem habeat maiorē requirit inuestigationem·

¶Consideratio decimaoctaua euagacionis peccatum qd̄ in oratione ↄmittitur distinguit· et doc; quid illi qui ī priuato orant vel ī societate· ut religiosi agant sup discontinuatioē et negligentia

Quacunq; autem ex causa ꝑueniat nos ex pimēto certi⁹ ↄtinuo et senti⁹ hāc euagati onis nc̄citatē· quā si tolera⁹ iuiti nec senciendo ↄsētim⁹ securi sum⁹ a pcc̄o mortali· venialia vero omnia quis euaserit· Si autem deliberato cō sensu rūpimus actualem intencionem ī oracioē· hoc potest fieri dupliciť; vno mō nō ꝑgredictō

in oratione. sed eam suspendendo quousq; cessa uerit actualis euagatio vel attentio circa alia. quod fi eri sepe prodest et salubriter consulitur. presertim dum homo orat solus vel cum illo qui eius moram vel discontinuationem paratus est tollerare. Exemplum dum sentit aliquis in orando vehementem tractum cogitacionis bone et honeste sicut predicationis faciende. aut dum exterius inquiritur ab altero aliquo super responsione sibi facienda. siue dum rei domestice vel officiis proprijs imminens vrget vel trahit commoditas vt eidem protinus intendatur. Potest orans in hijs et similibus casibus vel causis orationem verbalem intermittere aliquando diutius. aliquando breuius. et redire postmodum ad continuationem absq; vlla precedentium iteratione verborum. quia stante interruptione actus naturalis. moralis continuacio certa manet. neq; fructum orationis prorsus aufert vel meritum. Porro si quis orationem agere debeat in communi sicut in ecclesia fit non suppetit talis interrupcionis actualis libertas. quoniam non ita redire potest ad psalmum quem deseruit resumendum. sufficit tamen in casibus multis bona quedam et pia causa quod non iteranda esse que fuerunt omissa satis excusat. vt si vnum aut duos aut tres versus aut cuius psalmi dimiserit si resumere voluerit vnicuique turbabitur in alijs continuandis. et ideo est consultius cum quadam cordis penitencia vlterius progredi. hoc specialiter

obseruand videtur apud religiosos · q superiores eorum talem eis indulgentiam concedent · immo sua derent ne iteracionem facerent talem que coem oracionem magis turbaret · quia sua resumptio sollicita et anxia perficeret · qua data indulgentia · nulla fit trasgressio. Addito q non oportet in foro penitentiali dare formalem illius qd omissum est repeticionem · ut primam pro prima · terciam pro tercia etc · sed sufficit q aliquid equiualens iniungatur. Addito preterea q non debet leuiter orans formare sibi scrupulos sup obliuione eorum que protulit aut proferre debuit · quoniam memoria et reminiscentia non cadunt nisi sup illa que p reflectionem sup actus nros · vel cogitaciones consideravimus · quales reflectiones non fiunt continue · nec ut fiant necesse est · sufficit igitur ad quietacionem sibi vnicuiq faciendam probabilis coniectura.

Consideratio decimanona dicit qn propter euagationem orans no vel iterare teneatur · et qs sit modus orandi magis regularis.

Orationem deniq si quis illam duntaxat que sub precepto cadit scienter interrumpit p actualem attencionem ad alia · et euagacionem oracionis · attencioni contrariam · scienter et cum proposito sic q aduerterit huiusmodi distractionem · et eam non curat repellere · sed vult progredi in oracione · talis vel peccat vel resumere debet illud qd in tali voluntaria

distractione prolatum est. Nichilominꝰ attendendum videtur in casibus non nullis q̄ nō oportet orantem semper conari tota sollicitudine cōtinere cor suum infra verba ⁊ sensum vocal' orationis qn̄ tollerari possit euagatio q̄dā siue potiꝰ cordis laxacio siue forti conatu ēpressionis cogitacionum nūc hac nūc illac fluctuancium ⁊ hoc vel ꝓpter lassitudinem nature ⁊ cerebri quādam turbacionē vel ꝓpter cursum velocem orationis vel quia de sēsu illorum verborum forte difficilium apud peritos theologos nichil intelligitur l' minus q̄ꝫ continēt. Sunt qui perābulando fiunt minus grauati vel desides in oratione regulariꝰ tamen obtineri ⁊ contineri potest stabilitas cordis in orationis attentione stando vel sedēdo vl' aliter honeste quiescendo q̄ꝫ corpꝰ agitādo.

¶ Cōsideracio 20. agit de affectu ad deū hn̄do in oratione quē tradit i ordine ad vocalē orationē.

SVpest vidē de actētione q̄ fit in affectu ad deū l' ad spiritualia aliq̄ qualia nō signāt v̄ba oracōis q̄ ꝓferūt. Ingerit q̄ꝑpe scrupulū apud nō nullos dictū bern. sup cātica. vbi ꝓhibere videtur attentionē qualibet ad alia q̄ꝫ ad significata oracōis ⁊ v̄ba. etiā si salutaria videāt. hic exēplū dat de recogitacōe ꝭmonū suoꝝ Et addit q̄ mōchꝰ ē debitor oim v̄boꝝ oracōis q̄ dicūt l' cātāt. siue a sua siue ab alterā ꝑte videntur;

hoc aliȷ̄ dicē sub aliȷ̄s verbis· volentes ꝙ actual̄ attencō coartetur infra terminos, siue limites o racōis que dicitur· vt si dicat̄ btūs vir qui non abijt in cōsilio impiorum: hoc ⁊ nō aliud cogitet̄ Et ꝙuis multa sint in psalmis· q̄ nullā videntur habere ꝯnexionem aut appriacōnem ad oracō nis materiā· Nichilominꝰ ostēdit hugo de sancto victore in tractatu suo de oracōe modos ꝯpendio se ꝯpositos· quibus oīa trh̄ātur ad orationis for mā et modū; ꝫ non est in omniū ptāte hanc doc trinā i practicā deducē; verum huiꝰ iquisitionis determinatio hꝫ difficultatē plurimā ꝓpter diu̇ sos orantiū mores· Et ne quilibꝫ sibi vsurpare vellet pro regula generali illud ꝙ varios habꝫ exitus· dum aliqui faciūt ⁊ facere possunt meri torie illud· qđ apud alios in detrimētum caderet siue in demeritum· Vnde primo dicimus ꝙ cor assuetum et affectum p ꝯtemplationē potest in a lia sursum rapi ·stare· vel versari· ꝙ sonant ora tionis sensus vel verba· Cū enim finis vl̄ virtus orationis sit i eleuatioē mētis i deum p pium et humilem affectum: quisquis i hoc stat vel versa tur· fructū adipiscitur orationis· ita tamē vt dū vocalis oīo data sub preceptione illa nō obmit tatur· aut non contempnatur ab alio ꝓlata au diri· Si vero nō imminet tale preceptū vocis exte rioris· salubrius aliquādo dimittit̄ verbal̄ oracō

q̄ꝫ ꝓfertur, aliq̄n inq̄ꝫ q̄m pōt humilitas loquen
tis ⁊ verborum sacram supplere minorationem ī
orātis affcū. Et ne nimis assuescat āquis oracōꝫ
fugere ꝉ horrē vocalē ꝉ ī labore tali satisfactionē
penalem exsoluat seu penitencialē.

Cōsideracō. 21. docet exemplꝫ ī oracōne cito ad
cor ab euagacōnib9 esse remeādum. q̄tqꝫ illi age
re debeant q̄ per excessum in horis canonicis dis
trahūtur. ⁊ quō sint diiudicādi.

Videmus preterea quemadmodum pluri
mos quos euagacō cogitacōnum passim
occurrencium sine lege ⁊ ordine non im
pedit ex toto. quīn faciliter ⁊ cito cum dant ope
ram se recolligendi redeant ad recogitandum il
la que vox orationis exprimit ita q̄ꝫ cito cor sic
diuertens a se cito rursus ad se reuertitur. sic lon
ge facil9 ⁊ dimius mens assueta contemplacōni
potest per diuersa prospiciendo q̄ quersū se cir
cumferre. nunc in celo sursum. nunc in terra deor
sum veluti ī luce clara positum cor ipsi9. fit nichil
ominus reuersio cum omni facilitate in ea ipsa q̄
pronūciata sunt aut que dicuntur attendenda.
Sunt alia duo. vnum bonū. alterum malum. que
impediunt cor ne dirigatur actualis attencō sua
super orationis sensum vel verba; vnum est me
ditacō, ⁊ hec q̄ de ī se ē bōa q̄m ēca bonū v̄sat. alio
quī nō eēt meditacō ꝫ mēdax ⁊ cuiosa pscrutacō

Aliud est fortis habituacõ que versatur circa res aliquas terrenas et inutiles vel nocivas cogitando. vt philocaptus cogitat de amica. auarus de lucro vel dampno. ita cupidus de vindicta. et ita de reliquis. de sc̃dis istis nõ oportet dubitare qn impedimentũ plimũ afferat ad oronis attẽtionẽ tal' habituacõ. ita vt quãdoq3 nedũ vnus psalmi versus sed totus psalmus. ymmo vnius hore spacium que decantatur in obliuione deponitur. que tamẽ obliuio vel euagacõ si nõ placeat. dum aia aduertit. sicut vlterius queritur in reliquis nõ obligat obaudientes ad reiteracõnem faciendã de necessitate. quãuis absq3 pccõ nõ fuerit. nõ ei cadit preceptũ sup oracõe vocali q fiat cum actuali attencõe. neq3 de ea iudicat. sicut nec obligat eam fieri ex caritate. oport3 etiam q deliberato et pfecto osensu non interrũpatur moraliter vocalis oratio que data e sub precepto.

¶ Consideratio. 22. arguit et soluit de meditacõe fructuosa an scilic3 tpe oronis debeat admitti.

Porro de meditatione que est fortis et vehemẽs cordis attentio ad aliqd inueniend. difficilius est diffinitiue et vniuersaliter loqui. an scilic3 meditacõ celestium bonorũ siue donorum sit voluntarie admittenda dũ vocaliter orandũ est. vt exempli gratia. dicat aliquis. dñe ne in furore tuo arguas me et c. Et occurrit sibi

in mētē triplex iudiciū dei. vnū in īferno. aliud in purgatorio. et aliud in mūdo. et trahit ipsū medi tatio fortiter et volūtarie et studiose q̄liter possit secūdū hec tria duci in affectū cordis. horrēdo iu diciū inferni. timendo iuditiū purgatorij. et q̄rēn do iudiciū in hoc mundo scd̄m dei misericordiam dicens. Fac mecum scd̄m misericordiam tuā do mine. et secūdum iuditium diligenciū nomē tuū Querim9 si talis immoratio fieri possit. ā alioq̄n debeat voluntarie tpe oracōis debite admitti; nā si fiat inaduertenter et absq; cōsēsu deliberato cō stat q̄ non obliget ad reiterationem. et minus q̄ viciosa habituacio; et ideo apparet michi et videt̄ tucius esse attentis attendendis q̄ huiusmodi meditacio voluntaria non debeat admitti tēpe orationis debite. sed vel deseri. vel in aliud tempo ris reseruari.

¶Consideratio. 23. ponit rationem quare tot sūt oracōes instituite a religiosis.

Quo circa visū ē āquib9 q̄ multiplicacio tā ta oracōm vocalīū q̄l obsuat̄ i mltis reli giosib9 multū ipedit a pfcōis īq̄sicione: q̄ pducit ad ɔtēplacōe; de cōi lege necc̄aria; qm̄ sic cogitacō v̄tit̄ i meditacō; p fortē et vehemētē cor dis applicacō; ad āqd v̄bū. sic fit meditacō tād cō tēplacō p hituacō; radicatā et mltiplicatā. ꝥ qui pōt capē capiat Sūt ita; rarissimi valde it̄ hoies

tā religiosos q̄ͣ seculares. in adolescentia p̄cipue et iuuentute. ydonei ad contemplationis adeptionē. Et propterea sancti patres videntes imperfectum nostrū. et attendentes q̄ͣ difficile est ocio bene vti. voluerūt ocupacōez bonā dare hominibus suis. fecerūt hoc in oracōnibus et cāticis multis.

Cōsideracō. 28. loquitur de illis. qui pn̄t licite meditacōnem iungē vocali oracōni. et de illis q multum ingemiscūt. de laycis quid in festis agere debeant. eloquitur.

Amplius vero quidā obligātur assistē tātū mō faciētibus orationes vocales. quēadmodū sunt layci. vel etiam aliqui religiosi nō obligati p tunc conuentum sequi vel dispensatione vel ex pia et cauta relaxatione. vt ad pociora se subleuēt. Tales orationis tpe possunt i meditationib9 meli9 quo poterint se exercere; talis erat aug9 qui delcābatur mō mirabili in cantib; eccīe bn̄ sonātibus. et influebant voces ille in aures suas. et eliquēdo illabebatur veritas in cor ei9; nisi forte ipse tunc erat magis dicendus in contēplatione. q̄ͣ sola meditatione subleuatus. Amplius si quis fuerit ex̄citatus in aliquo pticulari bono contemplationis circa diuinum aliqd vel morale. tucius est q in illo semet exerceat orationis vocalis tpe. q̄ͣ ad nouam contemplationis speciē per meditacōnis noue studiū se conuertat. Differat;

hanc ingerere se volentē cordꝰ meditacōꝫ i tēpꝰ aliud. suspirans ⁊ gemēs ꝙ eam tunc admittē si bi non cōceditur. ⁊ dicat sibimetipsi. paup homū cio. melior est obediēcia ꝙ̄ meditacio. potens est dn̄s reddere vicē maiorē in idipsū. ⁊ si nō hic for te reddꝫ. certissime tamen in alio seculo vbi fiet vox laudis sine perturbacōe qualibet nostri cor dis retribuet ipse. Deinde cognoscat ⁊ obſuent oms̄ tam clerici ꝙ̄ layci quos oportet diebus do minicis ⁊ festiuis interesse dn̄o seruicio. ꝙ nō ab soluūtur ab hoc debito dū scienter fabulationibꝰ intendūt. sed multiplitiori reatu se cōstringūt. ꝙ nedum non cōseruāt precepta ꝫ ⁊ alios impedi unt ⁊ in ecclesia sācti ssimo dei tabernaculo scāda lum inhonoratione qꝫ faciunt. Stent igitur vel se deant. ⁊ si non vocaliter orando saltim in modesta quiete ⁊ silēcio animaduertāt cōsiderātes nedū ea que dicunē vel canūtur sed que mistice pera guntur in ritibus ⁊ vestibus sacris. quē pretere a in picturis presentantur. ⁊ ita de reliquis

Consideratio. 27. ⁊ vltima demonstrat vtilita tem dictorum doctorum tam antiquorum ꝙ̄ mo dernorum simis sub cōsideratione traditorū tam affectui ꝙ̄ intellectui deseruienciū. ⁊ redarguit modernos doctores eo ꝙ non dant operam tra dendi scienciam alijs pro affectus inflāmacōe.

Deniq; attēdatur ꝓ pmiſſis ⁊ aliis ſimilib⁹ dubiis reſolutiē diffimēdis ꝙ doctores ſiue ꝑores vtētes ēthoricis pſuaſionib⁹ in aggrauacionē viciorū ⁊ laudē virtutū· nō ita tradiderūt reſolucionē moraliū materiaꝝ· ꝑmo nec ſpeculabiliū ſicut doctores recēſiores· q̄ p queſtiones ⁊ argumēta ꝓceſſerūt ad vtrāq; ptē et p deciſiones· ꝓpterea magis ſiſtendū eſt illis doctris q̄tum ad erudicōnem intellectus· licz quātū ad inflāmacōnem affectus efficaciores alii iudicēt· addita tamen hac ſapiētis āmonicōne· que tibi ꝑcepit deus· illa cogita ſemp· quod nō obſeruant multi theologoꝝ noſtri tpis· qui de moralib⁹ q̄ſi de rudib⁹ materiis ſtudere vel inquirē nō dignātur dicentes· ſciem⁹ talia cum volum⁹· cum tamē nulla ſit ad cognoſcendū bn̄ ⁊ ēſolute ſciētia difficilior· ꝓpt̄ circūſtāciaꝝ inumēas varietates· nec ē aliq̄s tā excellētis igenii nec a pueo i hac ſciā tā exercitat⁹· q̄ nō iueiat nouit quotidie qd̄ ꝑ⁹ nō ita plane ɔgnoſcebat. Sz ⁊ neceſſaria ē ɔgnitoꝝ dei ꝑceptoꝝ impletio· Alioqn̄ defiaūt ſcrutantes ſcrutinio· iuſto dei iudicio hoc pmittēte· ſimiliter ꝙ paſſioib; ſit alien⁹ q̄ de moib⁹ iudicat.

Et in hoc finitur tractat⁹ magiſtri Johannis Gerſon· de oracōe ⁊ valore ei⁹ multū vtilis.

Septē psalmi pniāles scdm venerabilē mgrm Johānē Gerson Cancellariū pisien̄.

Vera pniā veluд scala quedā ē q̄ homo peccōr q̄ scdm euāgelicā parabolā de iheru salē descēdit in iherico. Rursū in iherusa lē hoc ē ad pacis visioꝫ ascēdit. Huiꝰ vero scale septē sūt gradꝰ q̄bus corrn̄dēt psalmi septē q̄ dicūt pniāles. Primꝰ itaqꝫ gradꝰ ē timor pene a q̄ primꝰ psal. icipit. Dn̄e ne in furo re tuo arguas me ac. 2. ē dolor culpe. hinc ē q in. 2. psal. dicit. Beati quoꝝ remisse sūt iniquita tes ac. Et hūc peccōꝝ ↄfessio. ipōꝝ qꝫ remissio seqt ibi. Delictū meū ↄgnitū tibi feci a i iusticiā meā nō abscōdi. Et iteꝝ dixi. Dixi ↄfitebor aduersū me in iusticiā meā dn̄o a tu remisisti i pietatē pec cati mei. 3. gradꝰ est spes venie. hāc timor pre cedit q̄ rursus in tercio psal. clamat. Dn̄e ne in furore tuo arguas me ac. Et hūc dolor comitat ibi. Afflictꝰ a humiliatus sū nimis ac. post hec vero spes sequitur ibi. Quoniā in te dn̄e spera ui tu exaudies me dn̄e deus meus. 4. gradꝰ ē amor mūdicie. hūc nō ois iusticia ꝧ dei mia effi cit. vn̄ quartꝰ psal. apt. Miserere mei deus. Et deinꝫ subdit. Ampliꝰ laua me ab iniq̄tate mea. a iterū. Cor mūdū crea i me deus. 5. gradus ē desideriū celestis patrie ꝓ q̄ orat quintus psal.

dn̄e exaudi oracōnem meā. precedit autē cōtem ptus pn̄tis vite. Et ideo quia defecerūt inquit sic fumus dies mei. et ossa mea sicut cremiū aruerūt Et iter dies mei sicut vmbra declinauerut et ego sicut fenum arui. Et hūc comitatur consideracō e ternitatis diuine ibi. Tu autē dn̄e in eternum p manes Et rursus Tu autē idem ipse es et anni tui non deficient. Et ex hijs sequitur desiderium supne habitacōnis de qua cōcludēdo ait. Filij s uorum tuorum habitabunt et semen eorū in secu lum dirigetur. ¶ Sextus gradus est diffidēcia v̄ tutis ꝓprie Et hanc iuuat cōfidēcia d̄ine misericor die pro qua sextus psalm9 suspirat dicens. De p fundis clamaui ad te domine Et merito quia ad celestem patriam puenire ꝓpria v̄tute diffido nā si iniquitates obseruaueris domine dn̄e quis su stinebit. S3 de tue misericordie copiositate cōfido Quia apud dominū misericordia et copiosa apd̄ eum redempcō. Septim9 gradus est exultacō spi ritualis leticie. hanc assidua oracō efficit. Ideo septim9 psal. incipit. Domine exaudi oracōnē meam. auribus pcipe. p hanc ex d̄inorum opm cō sideracōne homo. In dei cōtemplacōnem ascen dit. meditatus sum inquiens in opibus tuis et i factis manuū tuaꝝ meditabar. Vnde tādē exul tādo cōcludit Spūs tuus bonus deducet me in terrā rectam Nos ergo si i hanc terram celestis

iherusalē deduci cupim⁹ hijs septem pnīē gradi
b⁹ ascēdere i hijs psal. assidua deuocōe meditari
debemus . Exēplo btī augustini de q̄ legit̄ q̄ vlti
ma q̄ defūct⁹ ē infirmitate hmōi psal. quos sibi
iusserat scribi iacēs in lecto ɔtra parietē posit⁹ in
tuebat̄ ⁊ legebat atq; vbertim ⁊ iugiter flebat.
Jdeo ex hui⁹ sācti doctoꝝ alioꝝq; sanctoꝝ dictis
sup psalmis pnīālib⁹ quasdā oracōes seu medi
tacōes deuotas ɔponē dignū duxi. Ex q̄b⁹ ad pe
nitēciā ꝓuocari ⁊ a pnīā in dei ɔtēplacōeȝ huma
nus aīm⁹ valeat ꝓmoueri. Jllud tamē in exor
dio ponēdum est q̄ licet septē affect⁹ quos sep
tē gradib⁹ scale pnīē appropriam⁹ dictis psal.
apte decēt q; vt oñsum ē cōueniāt. Tamē sic di
cit hugo de scō victore. Jn libello de oracōe sciēd
hāc ꝓprietatē in oib⁹ psal. nō esse vt p totā seriē
vn⁹ affect⁹ extēdatur ꝟ sepe ex alio affectu trāsit
in aliū. Sicut ex affectu tioꝝ in affectū amoꝝ vel
in spei affectū ł ɔsolacōis scdm q̄ mēs orantis di
uersis modis affici solet. Hoc aūt per singulos
psalmos q̄liter ɔgnoscatur licet non sit de huius
explanacōe tamē quātum ad ꝓpositū pertinet sa
tis ex sequētibus apparebit.

Meditacō deuota super primo psal. pnīāli
Domine ihesu criste future iudex seculi q̄
bonos in celeste regnū tuū malos vero in
ignē eternū es missur⁹ cū ego reus ⁊ indignus

peccator horrorem futuri iudicij ɔsidero timens
et tremens ad te clamare ɔpellor et dicere.

Domine ne in furore tuo arguas me: neq; in ira tua corripias me. Sed ve michi. qm̄ immensam clementiā tuā ad furorem. qm̄ infinitam misericordiam tuam ad iram ꝓuocare merui. merui vtiq; et hoc sponte confiteor. alioqui coactus cōfitebor. Scio tn̄ dn̄e te docente. qꝫ tu semp idem es. et in varios effectus mutabilis non es. de te qꝫ scriptum est Tu aūt dn̄e virtutū. cū tranquillitate iudicas. fureris ergo semp trāquillus. Irasceris semp placatus. Nō est furor tuus nō est ira tua in te. et in tuo affectu. ꝫ est extra te et in tuo effcū Furor tuus pena est inferni. Ira tua pena purgatorij. In inferno quasi furendo arguis in purgatorio quasi irascēdo corripis. in illa p iusticiā arguis insolubiliter. i isto p misericordiā corripis salubriter. et tn̄ ab vtroq; opto eripi ab vtroq; desidero et peto liberari dicēs. Dn̄e ne in furore tuo arguas me. neq; in ira tua corripias me. Sꝫ quo pacto. q̄ hoc presumo audacia. non vtiq; de mea iusticia. ꝫ de tua mia. ideo. Miserere mei dn̄e. quare. qm̄ infirmus sū. non mee virtutis firmitatē. ꝫ mee bonitatis allego infirmitatem. ego infirmus. tu medicus. Sana me dn̄e. hic adhibe de tuis medicamenta. hic vre. hic seca. tu tantū a furore tuo et ira. hoc est a future vite

pena cessa nec a te o pie medice frustra peto ut sa
nes me· qm̄ ɔtbata sūt ossa mea· ossa loquor nō
corpis ʒ aie. Ossa aie mee· viēs sūt aie mee qꝫ sic
m ossib⁹ corpis ita i virib⁹ aie ɔsistit fortitudo· vi
res aūt aie mee memoria itelligēcia ⁊ volūtas in
q̄b⁹ dū sane sūt. Sācte trinitatis verā ymago ⁊ simi
litudo ɔsistit. Sed heu me qm̄ p pccm̄ ifirmē fac
te sūt· Ideo ɔtbate hoc ē intra se ⁊ ɔtra seiuicē tur
bate sūt. Et ideo· anima mea turbata est valde· er
go non modicū ʒ valde turbata ē aīa mea qꝫ val
de infirmata est oīs fortitudo sua dū tibi morbum
meū detego dū medico egritudinis magnitudi
nē ostēdo oro vt sanes· ʒ tu domine vsquequo. vs
q̄quo dn̄e sanitatem differs non est dilacio ista
crudelitas tua ʒ iō differs vt dū luctari me pmit
tis cū vicijs ex hoc psuadeas aie mee i q̄ mala se
p̄cipitauit ⁊ vt inde cautior fit· nā ex difficultate ⁊
dilacōe sanacōis fit diligētior custodia recepte sa
nitatis· vel ideo pfectā m̄ differs curacōem qꝫ imp
fectā tibi offero oracōez nā hic nondū tam pfcē
oro vt audiē merear ⁊ ad huc te loquēte dicā Ec
ce assum q̄re qꝫ nō satis pfcē aiaz meā ad te ɔuer
to ʒ nec hoc possum n̄ tu suppleas impfectū meū
Ideo. ℣ Cōuertē dn̄e ⁊ eripe aiaz meā· hoc ē fac
me ad te pfcē cōūti duꝝ ē ei ⁊ laboiosū m̄ ad sere
nitatē ⁊ trāq̄lli· d̄me lucis a trenaꝝ cupiditatū
caligie retorq̄ri Eipe ḡ aiaz meā pccis scꝫ ligatam

a in sua cōuersione hostib; multis impeditam a oppressam. tāq̄ pplexitatib⁹ inherentē huius se culi. a spinas quasdā dilacerancium desideriorum in ipsa cōuersione pacientem. Ab hiis q̄ malis e ripiens. ¶ Saluū me fac ꝑpter misericordiā tuam non ꝑpter meam iusticiā. quia pccīs a demeritis meis iusta debetur dāpnatio. ſ ꝑpter misericordi am tuā. p quā ɔuersꝰ ad te pia ꝓmittit saluacō te dicente. Conuertimini ad me a ego conuertar ad vos. tu ergo qui auersus eras. et quē michi auersum mea fecerat auersio. conuerte ad me q̄ adte cōuersus sum. Et si paꝝ cōuersus: fac me cō uerti pfectius. Et sic cōuertere domine a vindcā tua. a eripe animā meam. non solum a p̄senti ma licia: ſ saluū me fac etiam a future mortis miseria ¶ Quoniā nō est i morte qui memor sit tui in in ferno autem quis ɔfitebitur tibi. O piissime domi ne non i merito festino hic pccā dimitti. quoniā post mortem vel in iferno non erit. memoria tui. aut cōfessio pccī. que scilicet vtilis sit ad veniā. qꝛ nūc est tempus ɔuersionis. ſ cum vita transierit tempus erit retribucōis vt ergo ab illa eterna morte. vt ab illa inferni dampnacōne per penitē ciā liberet. ¶ Laboraui in gemitu meo p singulas noctes lectū meū. lacrimis meis stratū meum ri gabo. O felicem dauid. qui has penitentie erum pnas p tot noctes vtiliter sustinuit. ve m̄ misero

qui has vix vna hora sustinere valeo aut nō vo lo. Et si quandoqʒ michi adiacet quia tamē imp fecte volo perficere non inuenio. Tu ergo domi ne da michi velle da michi laborare non solum i gemitu cordꝰ sed lauaē lectū meū lacmis corpis nec lauaē exteiꝰ nec supficieteꝛꝰ ſ ectā rigaē itri secꝰ vt fletꝰ meꝰ nō solū ad exterioꝛā corpis ſ vs que ad cordꝰ itima pueiat. ibiqʒ pmaneat. Nec so lū peto dn̄e lauaī ł lacmis rigaē lectū ł stratum meū corpal' miseie ſ ectā spūal' .s. iteioris ɔscīecī e ꝛ hoc p singulas noctes ꝛ singula pccā ex ea ɔs ēcīa. Oriūt michi q̄ppe altnatī dies ꝛ noctes. noc tes patior cum carne seruio legi peccati. Dies sen tio cū mēte seruio legi dei. O vtinā fugiatis noc tibus peccatorum ꝛ abiectis tenebrum viciorum oriātur michi ꝛ illucescat clarius dies virtutum ꝛ lumina graciarum. Sed heu me miserum quia. ¶ Turbatus est a furore oculus meus. heu heu ꝛ iterum heu quia oculus mentis mee vix potest ad ortum diei ꝛ spiritualis luminis consurgere. Et hoc quia turbatus est a furore nec solum a fu rore tuo diuino tam futuro quem timeo q̄ȝ presē ti quē sencio. Sed etiam a furore meo proprio quem gemo hoc est a furiosa concupiscencia me a a primo parente transfusa. Per quem q̄ȝ diu sum in hac miserabili vita licet non totaliter ex tinctus tamē multipliciter turbatus est oculus

meus scz oia vicia et peccata mea q̄ vere inimici mei sūt dum me ab amore diuino sepant et auertūt Jnt que. ¶ Jnueteraui int omnes inimicos meos. cū p iuueteratā ↄsuetudinē me subiectū esse ↄsēsi ꝫ tu domine piissime post laborem et gemitū post ymbres crebros riuos lacrimarum. Da michi tue ↄ lacionis auxiliū vt dicere valeam. ¶ Discedite a me omnes qui operamini iniquitatē quoniam exaudiuit domin⁹ vocem fletus mei Da m̄ optare ab operariis iniq̄tatū separi non solū loco ꝫ animo Jn quoꝝ peccaui ↄsorcio vt sic et tua in me attrepcio et mea in te ↄsolacio inotescat vt sic spūs meus sentiat quoniā exaudisti vocē fletus mei Da michi domine vt iteꝝ atqꝫ iteꝝ dicam. ¶ Exaudiuit domin⁹ deprecacionē meam dominꝰ oracionē meā suscepit. Depcacionē meā p peccatis deponēdis et oracionē meā p virtutib⁹ adipiscendis. Sed nō solū domine da michi exaudiri p me. nō solū pro meaꝫ sed etiam meoꝝ proximorum. salute. nō solū amicorum meoꝝ. ꝫ etiā inimicorū ↄuersione. vt exemplo viri pfecti dicaꝫ cum sancto dauid. ¶ Erubescant et cōturbētur vehemēter omnes inimici mei. Erubescant exēplo meo de actib⁹ suis malis. et ↄturbētur. horrore iudicii ad penitētiam nō leuiter sed vehementer cū forti gemitu vt sic. ¶ Conuertātur et erubescan valde velocit. ne ↄuersio sua. et erubescētia pnis

sue differatur dampnabiliter. Quia nisi in presē
ti vita sic conuertantur et erubescant sed poci⁹ vt
ab antiquis fieri solet penitentes irrideāt et suis
irrisionibus infirmos erubescere faciant tandem
in finali iudicio erubescent et erubescentes dicēt
Hij sunt quos aliquando habuimus in derisum
nos insensati. vitam illorum estimabam⁹ insa
niam. Ecce quomodo conputati sunt inter filios
dei et inter sanctos sors illoꝝ est. Quid nobis pro
fuit superbia aūt quid diuiciarum iactācia cōtu
lit nob. Tūc ergo cōuertēt et erubescēt. Sed erit hec
cōuersio et erubescēcia ad dāpnabilē cōfusiōeʒ qꝛ
habē noluerūt pniāʒ salutarē. Et hec oīa fiēt val
de velocit qꝛ qn̄ min⁹ de iudicio speāuerit et dixe
rit pax et securitas tūc ēpētin⁹ supueiet interitus.

Editacio deuota super. 2. psal. pniāli. Do
mine ihesu cristequi culpa offenderis et pe
nitencia placaris. Tu magister optime q̄
itei⁹ docēs illuīator es cordiū da michi itellectum
excecato cordi meo et tenebroso itellectuī meo lu
mē tuū q̄ culpabilē offensā plene ac pfcē valeā
ↄgscē vt p placabilē pniāʒ pie et benigne vel ig
noscē. da michi culpā meā offensā tuā talit agſ
cēdo dolē vt eā digneis igſcēdo miseicordit delere.
Da michi ergo vt de illorum sim numero de quibus
per prophetam tuum dicitur. Beati quorum
remisse sūt iniqtates et quorum tecta sūt peccata

O me beatum· si a te dñe remisse sint iniquitates mee. Ita ut michi dones indulgēciam ex gracia tua cui debes vindictā ex culpa mea· vt michi dones debitā grāꝫ cui reddere potes debitā penam· O iteꝝ me beatum· si tecta sint pccā mea. Quō tecta. non ita tāꝙ in me abscondita maneant· sed ita tecta· vt tu deus nō ea videas id est non eternaliter punias. Te enim pccā videre quid aliud est· ꝙ peccata punire Sicut scriptū est Auerte faciē tuam a peccatis meis Tu ergo peccata mea nō vides· ꝫ ab eis faciem auertis· q̄ non aiaduertis id est que non punis· tu ea nō agnoscis. quibus ignoscis· tu ea tegis ꝑ gratiā· que nō imputas ad penam· ideo recte subditur· beat⁹ vir cui non imputauit dñs pccm. Sed cui non imputat Certe ei non imputat sed ignoscit· qui pccm suum agnoscit ⁊ agnitum non defendit· sed cōfitēdo corrigit· nec meritū suum sibi sed gratie dei attribuit· de quo dicitur. ¶ Nec est in spū eius dol⁹ sed nec in ore eius· quia se accusat cū sit pccōr et corde tenꝫ qđ ore fatet. Dolus enim est si quis peccator se iustum ꝑdicet· qui vero se accusat dolo caret· talis erat publican⁹ ille humilis qui dicebat· ꝓpicius esto de⁹ michi pccōri Et inde sequitur. ¶ Quoniā tacui inueterauerūt ossa mea dū clamorē tota die· qꝛ tacui qđ nō erat tacenđ scilicꝫ ꝯfessionē pccōꝝ Inueterauerūt ossa mea

⁊ deficit interior fortitudo mea· dum clamarem tota die dicēdo qđ nō erat dicēdum .s. iactanciā meitoꝝ. Et cōn̄ vēo si clamasse; pccā ⁊ tacuisse; merita robusta ⁊ firma facta fuisset virtꝰ mea. Tacui ergo ⁊ clamaui· tacui peccata ⁊ clamaui merita· tacui vn̄ proficere̅· tacui de peccatis confessionem. Clamaui de meritis presūptionē. Sana mēbra medico ostendebam vulnera tegebā. Et ideo non fui sanatus sed inueteratꝰ hoc est ī peccatorum meoꝝ vetustate remansi quia p culpe mee cōfessionē gracie tue nouitatem nō ꝙsiui. Et ideo ¶ Quoniā die ac nocte grauata ē sup me manꝰ tua cōuersus sū in erumpna mea dum cōfigitur spina. O dn̄e o pie medice qui pcuciendo sanas quia manus tua vindicta tua assidue die ac nocte grauata est sup me ad humiliādū me supbū peccata tacentē ⁊ merita iactātē. Ideo tandē conuersus sum in erumpna mea in miseria mea· hoc ē ī cōuertēdo meipsū ꝯgnoui me miseꝝ dū ꝯfigit spina ⁊ dū ꝯpūgit ꝯscia mea. Sic ei spina dorsi hominem sursum erigit. Sic ratio vel consciētia spiritum prius ad terrena curuatum ad supna resurgētem dirigit. Hac ergo de culpa sua ꝯpūctꝰ peccator humiliatus ait. ¶ Delictum meum cognitū tibi feci ⁊ iniusticiā meā nō abscondi. Merito quidem delictum meum quia non faciendo omisi ⁊ iniusticiā meā quia faciendo conmisi· igitur

ɔfitẽdo apervi·vt opirẽs detexi vt tegeres vñ se
quitur. ¶ Dixi cõfitebor aduersũ me iniusticiã me
am domino ⁊ tu remisisti impietatẽ peccati mei· O
magna vtilitas ɔfessionis peccati· Maxima quoqʒ be
nignitas miserẽtis dei q̃ ad solũ ɔfitẽdi ꝓpositũ
remittit peccatũ· Nõ eni dixi ɔfiteor ʒ dixi ɔfitebor
id ꝓposui cõfiteri iniusticiã meã aduersũ meipsũ
⁊ nõ aliũ accusãdo ⁊ statim tu ⁊ non alius remi
sisti impietatem peccati mei Et bene quia ꝙ pecco
hoc meũ est Qd autẽ a peccato resurgo hoc tuũ ẽ
Absit ergo a me vt peccatũ imputẽ tibi ⁊ hoc de9
voluit hoc fatum·hoc stellaꝝ cõstellacio michi fe
cit Non est hoc ɔfiteri iniusticiã meã aduersũ me
ʒ aduersũ te ⁊ te sũmũ bonũ de malicia arguere
Dicã ergo potius ¶ Domine miserere mei sana
animã meam ꝗꝛ peccaui tibi Et ne putetur remis
sio peccati puũ dei esse donum ʒ tãꝙ magnum de
uotis p̃cib9 exposcendũ statĩ subiũgitur. ¶ Pro
hac orabit ad te omnis sãct9 in tempore oportu
no Omnis eni sãct9 hoc est p peccati remissionẽ
sãctificatus ꝓ hac remissione orabit ad te quia
omnis sanct9 eget auxilio gracie gratuite remis
sionis Sed qñ orabit. In tpe oportuno·hoc est in
tpe huius vite mõꝛlis in quo est oportunũ tẽp9
remissionis·quia postea erit tpus retribucõnis
Vel in tpe oportuno hoc est in tpe gratie p xp̄m
ẽuelate de quo ait apl'us Quãdo venit pleitudo

tēpis de⁹ misit filiū suū factū sb lege vt eos q̄ sb
lege erāt redimēt. Sed licet i tēpe oportuno oīs
sāct⁹ oret. ¶ Verūptn̄ i diluuio aq̄ꝝ mltaꝝ ad
eū nō approximabūt. nō ei cipit oracō scōꝝ eos
q̄ p obstinatā ɔsuetudinē absorbēt i diluuio aq̄
rum multaꝝ hoc est in multitudine effluencium
carnaliū desideriorꝝ sicut voluptuosi. vel in multi
plicitate variatū doctrinarū sicut philosophi vel
in varietate diuersorū errorū ⁊ sectarū sicut he
retici vel in varietate friuolaꝝ supsticionū sicut
sunt astronomi qui omnia fatali necessitate aut
fortune celesti attribuūt vel in numerositate ceri
monialiū obseruanciarum sicut iudei qui āntiquis
obseruātijs carnaliter intellectis salutē attribu
unt. hij inquam homines q̄ sūt in hmōi profun
do diluuio aquarum multarū ad eum nō appi
mabūt. qm̄ hee diuise sūt ⁊ aare ⁊ a fonte vē ⁊ dul
cis aq̄ hoc ē xp̄o q̄ fons ē pue veitatis sūt remote
Quid ḡ fcūr⁹ sū dn̄e vt effugiā ab hoc tā piculo
so aq̄ꝝ diluuio ⁊ appximē ad te. Scio te docēte q̄
ppe ē dn̄s oīb⁹ iuocātib⁹ eū i veitate. ideo iuoca
bo te nō solū i voce corpis ſ; i veitate cord hoc ē in
veā deuocōe cord se hūliātis ⁊ nl de se p̄sumētis
⁊ nil sue potencie superbe tribuentis ⁊ dicam.
Tu es r̄fugiū meū a t̄bulacōe q̄ circūdedit me
tu sol⁹ ⁊ nō ali⁹ es m̄ refugiū a t̄bulacōe hui⁹ se
culi q̄ vndiq; c̄cūdedit me. tu ergo exultatio mea

erue me a circũdãtibus me. Ostende michi viã qua eripiar a diluuio aquarũ multarũ et a pericu lo circũdãtiũ me malorum iam vero dñe qui nõ deseris sperantes in te iam quia in te spero et in hac spe gaudeo: a te consolatus audio te dicentem. ¶ Intellectũ tibi dabo et instruam te in via hac qua gradieris ne aberres a via dei et ne quis no ceat tibi firmabo sup te oculos meos vt i via di rigant oculos tuos. Sic ergo dato michi intelle ctu ipsoq; a te instructo et in te firmato: cõuertã me humilis ad supbos et obstinatos et eruditus ad stolidos et ignaros et dicam. ¶ Nolite fieri si cut equ9 et mulus quibus non est intellectus p equum significãtur supbi erecta ceruice pccã su a defendẽtes per mulũ stolidi quelibet pccõrum onera sine discretiõe portantes. Hij ergo si nõ corrigãtur sed velint fieri similes brutis animali b9 quib9 nõ est itellectus. ¶ Tu dñe in chamo et freno maxillas eorũ cõstringe qui nõ appximãt ad te. Si enim nõ cõstringantur et approximent ad te p penitentiã dignũ est vt corrigantur et cõstri gantur a te p penam ideo equ9 freno et mulus chamo arceantur id est maiori et minori tribula cõne iuxta culpe exigentiam cõstringantur. Si ve ro freno et chamo non domentur restat vt du riori flagello castigẽtur. Et ideo sequitur multa flagella pccõrũ et in pñti vita et pariter in futura

sperantem autē in dn̄o mīa circūdabit. Nec īmerito in tua diuina mīa sperātem et non in sua humana iusticia ꝯfidētem circūdabit et circūquaqꝫ vallabit dei mīa ne aliq̄ ex pte sibi noceat dyaboli malicia. Magna ꝑ dn̄e. magna est leticia. magna exultacō. magna gloria sperātibus in te. Ideo dicitur eis. letamini in dn̄o et exultate iusti et gloriamini oēs recti corde. Qui sūt iusti et recti corde Hij sūt qui non in se ꝫ in dn̄o sperant nec sue ꝫ diuine voluntati se cōformāt sicut xp̄s docuit dicēs Nō sicut ego volo ꝫ sicut tu vis. In capite ostēdēs quid futuꝝ esse debebat in mēbꝝ. Ergo non in se ꝫ in dn̄o. letātur. exultāt gloriātur. letantur sicq̄ de tacita suauitate gaudētes. Exultāt cōcitati cū gaudio feruētes. Gloriantur feruore caritatis extra se in deum transeuntes. O vtinā domine vtinam sic detur michi non in me sed in te letari vt sic humiliter capiti me conformans veraciter efficiar mēbꝝ xp̄i.

Seq̄t deuota meditacō sup tercio psal. pniāli.

Domine ihū xp̄e cui nū q̄ sine spe venie supplicat cui pluā in duob⁹ p̄orib⁹ psal. de timore ac dolore culpe te alloquēdo predixerim et nunc aliqua de spe venie tibi supplicando loqui ꝓposuerim semper tamē ad priora relabor ac pene timore. ac culpe dolore territus tibi iterū petē impellor. Dn̄e ne in furore tuo arguas me

neqꝫ in ira tua corripias me. Ego siquidē de pecca tis penitēs peccati ↄsci9 ⁊ inde grauit eo in malis positus peiora timēs ⁊ inde lugens multis modis crucior sed cruciatus grate tāq̄ minores meis de meritis mecū pie āctū ēputās si p eos liberer a penis eternis. Ideoqꝫ supplex oro vt tu dn̄e argu as ⁊ corripias nō in furore vel ira ꝭ impietate et misericordia ne pena sit ab ira ad eternā vlciōnē ꝭ a misericordia ad piā correptionē. sufficiāt tibi dn̄e mala q̄ patior in hac pn̄ti vita ne in futura infligas peiora. Quoniā sagitte tue infixe sunt michi. Sagitte tue sunt vindicte tue .s. doloris corpo ris ⁊ anime qꝛ sicut sagitte intēdūtur deinde infi gūtur. Ita vindicte tue intēse fuerūt in adā per eius in obe dientiā. Et inde nobis infixe sunt p ori ginalē culpā ⁊ penam multiplicem. Ipse enim to cius huius miserie fuit origo nos ꝓpago. Sed ve michi qꝛ sagitte tue nō ad modicū tendūt nec ad vnicū vulnus infixe sūt michi ꝭ diu vsqꝫ in finē seculi manent. Et multis modis in aia ⁊ corpore vulnerāt ⁊ sic ī sagittis tuis. Cōfirmasti sr̄ me manū tuam id est vindcām tuam quā proch do lor quousqꝫ cōfirmasti sup me. vere possum dicē Non est sanitas in carne mea a facie ire tue. Porro mortale corpus tot miserijs subditū. qꝛ eti am cum sanum dicitur. non vere sanū sit. qd leui ter leditur ⁊ sepi9 grauiter infirmatur. Est autē

hec multiplex miseria carnis mee a facie ire tue et instancia vidicte in adã originaliter inchoate Quid plura. ¶ Non est pax ossibus meis et in interioribus viribus meis sed continua pugna ab infirmitate et rebellione carnis. a facie peccatorũ meorum. quia huius miserie mee causa non solum est originalis culpa sed simul fuit cũ actualia pccã mea. vñ merito seqt. ¶ Qm̃ iniqtates mee sup gresse sunt caput meũ et sicut on⁹ graue grauata sũt sup me qꝛ ei iniqtates mee caput anime mee et rectã rationẽ super gresse sunt et eleuauerũt caput meũ sup erbũ contra te deum meum. Ideo tu dñe aggrauasti me graui onere penarũ. sed hoc dñe non tibi sed michi imputo. qꝛ putruerũt et corrupte sũt cycatrices mee a facie insipientie mee. Ideo enim iniquitates mee super gresse sũt caput meum et grauate sunt super me quia cycatrices mee et plage peccatoꝝ meoꝝ prius per baptismũ sanate putruerũt cum iam peccato cõsensi. Et corrupte sunt dum iam peccatum in actum produxi. Et hoc totũ a facie insipiencie mee qꝛ stulte graciã baptismalẽ pdidi nec ei⁹ viribus sapiẽter vsus fui. Et ideo miser fact⁹ sũ non vna solũ sed mł'tiplici miseria afflict⁹ et curuat⁹ sũ et a deo deiect⁹ ad terena vt me erigere nõ valeam ad supna. Et ñ tu dñe me traxeris in hmõi miseria et curuitate mãsur⁹ sũ et hoc vsq; in finẽ

id est vsq3 ad mortem. Et tota die cõtristatus in
grediebar id est tota vita in hac manens mise
ria. huiꝰ vite viã gradiens. ãbulem non inueni
ens sabbatum id est mentis requiem quẽ opta
bam nec mirum. ¶ Quoniã lũbi mei impleti sũt
illusionibus ꝛ non est sanitas ĩ carne mea. Heu
me miserum nõ in merito sum cõtristatus. quõni
am non solũ. nõ est sanitas in carne mea. non so
lum temptatus ab ĩfirmitatibus ꝛ rebellionibꝰ
carnis. sed lũbi mei. id est carnalitas ꝛ sensuali
tas mea vexantur illusionibus dyabolicis. Nec
solum pecco carnis infirmitate. ſ3 dyaboli fatiga
cõne. non solũ lũbi carnis mee sed etiam vires
mee anime replentur illusionibus dyabolicis Il
lusiones enim anime sũt infinite. q̃ aliqñ vix ora
re sinunt Et ita non est in toto homine. vnde ple
na sit leticia. plenũ cordis sabbatum. plena ẽqui
es. donec anima illusionibus exuatur. ꝛ corpus
sanitate immoꝛ̃litatis induatur ꝓpterea clama
bat apl'us infelix ego homo quis me liberabit a
corpe mortis huius. ꝛ ideo merito afflictus sum
corpe ꝛ anima. p̃fatis vexatus miserijs. ꝛ ide hu
miliatus sum. nimis qꝛ supbꝰ eram nimis. et pre
terea. rugiebam a gemitu cordis mei. Gemitus
corde. ꝛ mugitus voce fieri solet. Ego vero nõ vo
ce ſ3 gemitu rugiebam id est cũ magno desiderio
anime cõsolacõem querebã. nõ in verbo oĩs mei

sed in gemitu cordis mei prumpēs. Est enim ge
mit9 cordis et gemit9 carnis. Omnis gemit9 q̄ de
exteriorib9 ē carnis ē. Qui vero p sabbato i. p spi
rituali req̄e quā caro non optinet cordis ē et hūc
gemitū nō homo nouit ß de9. ideo. ¶ Domine āte
te omne desideriū meū et gemit9 me9 a te non est
abscōditus. ß merito exaudit9 qꝛ pius est et pro
nō t̄renis ß pro celestib9. Sit ergo dñe desideriū
meū āte te id ē sit tibi gratū et delectabile. Audi et
exaudi desideriū meū cū gemitu meo. Accelera do
mine et exaudi cito. ¶ Cor meū conturbatū est. et
pauore ac t̄rore cōcussum. et hoc ideo qꝛ dereliq̄t
me virt9 mea. Jlla virt9 scʒ quā habui āte pecca
tū meū si ei hec māsisset nl scd̄m timorem terreret
Sed cur hec deliq̄t me qꝛ etiā dereliq̄t lumē ocu
loꝝ meoꝝ et ipsū non ē mecū qꝛ tu de9 me9 qui es
lumē veꝝ qd illuminat oēm hominē in hunc mū
dū. tu qui es spirituale lumē oculoꝝ intellectuali
um nō es mecū p gratiā tuam sed dereliquisti me
pp ter culpā meā. Sed hatten9 tibi dñe cōfessus
sū mala q̄ interius patior. Nūc aūt plāgo ea qui
bus exteri9 crutior. ¶ Nam amici mei et p̄ximi
mei aduersū me appinquauerūt et steterunt et vi
faciebāt qui querebāt animā meam. Dn̄ qui m̄
debuerāt esse quantū ad solacium sunt michi ad
cumulū passionū. et q̄ iuxta me erāt tāq̄ amici et
p̄ximi a lōge steterūt tamq̄ hostes et aduersarij

ꝛ merito recesserũt a me qꝛ peccãdo recessi a te p
didi hũmanã amicitiã qꝛ pdidi diuinã gratiam
Nec solũ crutior a persecutiõe hominũ ʒ a tẽpta
tiõe demonũ. ¶ Nã vim faciebãt qui q̃rebãt ani
mã meã. Demones enim q̃ animã meã q̃rũt ad
eť nã dãpnacõnẽ vim michi faciũt p magnã tẽp
tacõeꝫ ꝛ nõ solũ p seipsos ʒ p ministros suos de
q̃bus dicitur. ¶ Et qui querebãt mala michi lo
cuti sunt vanitates ꝛ dolos tota die meditaban
tur. Hĳ q̃ amici ꝛ ꝓximi esse debuerũt inq̃rebãt
mala meditantes ꝯtra me dolosa et vana loquẽ
tes ꝛ falsa ꝛ deceptoria v̾ba. Tales aũt mẽdosi ꝛ
dolosi ministeriũ exꝯcẽt diaboli q̃ pater ẽ mẽdacĳ
Ecce ergo quib9 malis crutior ꝛ tamẽ hĳs qꝛ ma
iora meruisse me fateor. ideo iiurias ꝛ obprobria
sine murmuracõe patior. Et hoc est qđ sequit̃.
¶ Ego aũt tꝙ surd9 non audiebã ꝛ sicut mutus
nõ apiens os suũ michil ad obprobriã rñdebam
¶ Et fact9 sum sicut homo nõ audiens ꝛ non ha
bẽs in ore suo redargucões qꝛ arguẽtes me non
redarguebã ʒ redargucões paciẽter ferebam.
Sed q̃re hec oĩa tã pacient̃ sustinui mala. ¶ Quo
niã nõ in me ʒ in te dñe speraui bona. Et qꝛ p pa
cienciã pene speraui veniã culpe. Ideo tu exaudis
ti me dñe deus me9 dando liberaliter veniam cul
pe et ꝯñter gratiã et gloriã. O magna paciencie
virt9 cui datur venia peccatoꝝ p veniã meritoꝝ

a per graciã gloria pmiorũ. O salutaris mediciã
per quam in leticiã mutantur tristia a aduersa.
Ad huc aũt dñe audies me non desperando diffi
dentem ß in te sperando ↄfidẽtẽ. ¶ Quia dixi nequã
do sup gaudeãt m̃ inimici mei. quia non ex supba
presũpcõe ß ex pia spe dixi ꝙ tu deus meus exau
dies me. Et hoc dixi ne inimici detractoẽs mei su
pgaudeãt m̃ si videant me in te sperantẽ non ꝓfi
cẽ ß deficẽ meito ei cauẽt iusti ne de lapsu coꝝ ex
ultẽt inimici. ideo sequitur. ¶ Et dũ cõmouẽtur
pedes mei. i. dũ affectioẽs mee labũtur in peccatũ
ex humana infirmitate irridẽt me inimici mei et
sup me mag̃ locuti sũt irridẽdo mag̃ scandala ob
ꝓbriaq; loquẽdo vbi poctius si essent pij mee de
berẽt cõpati infirmitati eãq; excusãdo humane
miserie huãnitus misereri. Sed ad huc eciã do
mine exaudies me. ¶ Quoniam ego in flagella
parat⁹ sũ sciens ꝙ filiũ quẽ amas et si quãdoq;
nõ suauiter sed tamẽ sẽp salubrit̃ flagellas. Ide
o flagella patus sum paciẽter sustinere nõ ↄtra
eũ murmurando ß me ipsũ accusando quia a do
lor meus in ↄspectu meo semper dolor de peccato
meo sẽper ẽ in cõspectu meo semper de pccõ meo
doleo dũ pccm ↄtra meipsũ esse cõspicõ et hoc ẽ
q8 seq̃tur. ¶ Quoniã iniq̃tatẽ meam ãnunciabo
corã te ↄtra me accusãdo a cogitabo ꝓ pccõ meo
ipsum i me cogitacõne sollicita corrigẽdo a a te

tua q3 miseracōe sollicitā curā medicinalē humili
ter postulādo. Sed dū medicinā tuam peto. O pie
medice ecce quid ad curā meā p te fiei pmittitur
Ecce quid sequitur. ¶ Inimici autē mei viuūt et
confirmati sunt sup me et multiplicati sunt qui o
derunt me inique. O salutaris sed nō suauis me
dicina. O mirabilis sed medicinalis cura. per tuā
nāq3 pmissionem ad meam fit probacōem fit in
q̄ medicinaliter ⁊ salubriter q inimici mei ⁊ ,ps
pere viuunt in hoc mundo. vbi in aduersitate la
boro. et gemens rugio Et q est grauiꝰ multiplica
ti sunt sup me in psecucōe. Et q est grauissimum
Qui oderunt me inique retribuūt mala redden
tes pro bonis Detrahebāt michi quonia3 seque
bar bonitatem. Ipsi vero ecōtra sectantur iniqui
tatem. Sed quia hec multa essent intollerabilia
nisi te iuuāte pio medicamine tuo cōfortante. in
fierent salubria ad curanda pccā Ideo. ¶ Ne de
relinquas me dn̄e deus meus. libera me quoniā
cognoui nomē tuū. protege q clamaui ad te. Et
audi me ⁊ mecum sis in tribulacōne. Eripe et glo
rifica me Et si forte ad tēpus me aliquādo relinq̄
re videaris tamen. ¶ Ne discesseris a me reliquē
do me. s3 pocius. ¶ Intende in adiutoriū meū do
mine deus salutis mee. Adiuua me cōtra host es
in pugna quia sine te qui es deus salutis mee
non potest esse in me salutaris victoria.

Domine ihesu xpe cui⁹ ꝓprium est misereri semꝑ ⁊ parcere. Ego miser ad te misericor dem accedo ⁊ peccatorū catena cōstrictus tue pietatis miseracōe absolui desidero. Ego mul tarū iniquitatū inmūdicia maculatus ad te fon tem mūdicie cōfugio ⁊ meā immūdiciā ꝑ tuā mi sericordiā emūdari supplico dicēs. ¶ Miserere mei deus scdm magnā misericordiā tuā. Peto domi ne magnā misericordiā tuā qꝛ sentio magnā mi seriā meam· peto magnā medicinā tuam contra magnā meā plagā. Peto multitudinem misera cionis tue cōtra multitudinē iniqtatis mee ·ideo sequit᷑. ¶ Et scdm multitudinē miseracōnū tuarū ab inicio seculi exhibitaꝝ que superāt multitudi nē qualibet peccatoꝝ. Dele iniquitatē meam· vt nullū in me remaneat peccati vestigiū. Et hoc est qd subditur. ¶ Amplius laua me ab iniquitate mea ⁊ a peccato meo mūda me. peto dn̄e non so lum peccatū deleri ꝫ amplius lauari ⁊ lauādo purē mūdari vt nō solum culpam operias sed eciam reat⁹ volūtatis abstergas. ⁊ hoc peto nō ꝓpt᷑ ali quā iusticiā q̄ est i me ꝫ ꝓpter magnā miam q̄ ē i te ⁊ mltā miseācōeꝫ q̄ est a te· in te enim est mia in affectu. Et a te miseracō mltiplicat᷑ i effectu ⁊ ꝙ misericorditer igꝰscas non iusticie mee meritū al lego sed malicie mee peccatū ꝯgnosco· ⁊ hoc ē qd dicitur. ¶ Et peccatum meum cōtra me est sēper

qꝛ peccatū meū nō pono retro meipſū negligēdo ꝟl diſſimulādo ſ; pocius oppono ↄtra meipſū ↄgnoſcendo ⁊ accuſādo· Jdeo dico· tibi ſoli peccaui ⁊ malū corā te feci· Quid eſt tibi ſoli peccaui· nōne peccaui nō ſolū tibi ſ; ꝓximo· Nōne peccatū feci nō ſolū ↄtra te deū meū· ſ; eciā ↄtra ꝓximū meū ſicut ⁊ dauid q̄ hoc dicebat nō ſolū in te ſ; in barſabee ꝑ adulteriū ⁊ iniuriā ꝑ homicidium peccauerat· Sed hoc ideo dicitur qꝛ tu ſolus es qui das legis p̄ceptū ꝑ cui⁹ preuaricacoēꝫ peccatur· vt iuſtificeris in ſermonib⁹ tuis· hoc eſt q̄ adeo iuſtus vꝉ verax es in verbis tuis q̄ precipis vt iuſtificeris ꝟ vt iuſt⁹ ⁊ verax inueniaris. ¶ Et vincas cū iudicaris ꝟ ſupes eos in iuſticia qui te ex ſupbia iudicāt ↄtra precepta tua murmurādo ⁊ te in eis q̄ſi rigoroſū ⁊ iniuſtū accuſādo· Nec ſic ego ſ; a te ſolū tāq̄ ad iuſtū iudicem ↄfugio q̄ non habes in te qđ accuſetur ꝟ nō habes qđ ꝛ̄prehēdatur ſ; ſol⁹ exiſtis qui oēs iudicas Jta vincis vt in tui cōparatione null⁹ iuſt⁹ aut verax reputetur dicendo cū ꝓpheta· Oīs homo mēdax tu ſolus de⁹ verax Tu ergo dn̄e q̄ in tua veritate dixiſti· Quacūq; hora peccator ingemuerit omniū iniq̄tatū eius nō recordabor· tu veraciter imple qđ ꝓmiſiſti· vt iuſtificeris in tuis ſermonibus ⁊ conuincas eos a quibus tāq̄ in miſericors iudicaris· tu ergo miſerere· tu miſerando iniquitatē meam· dele· tu eā

delendo laua et munda me qui de peccatis meis ve
niam postulans igemisco dicens. ¶ Ecce ei i iniq̃
tatibus cõceptus sum et i peccatis cõcepit me ma
ter mea. O magna miseria que simul mecum or
ta est ab origine mea. Jdeo merito igemiscẽs pe
to vt cures et sanes hanc magnã miseriam meã
per tuam magnam misericordiã. Nec hoc ita dix
erim vt licitas nupcias cõdẽpnem s; quia in om
nibus trahitur iniquitas ab adam nã hoc op9
castum ꝑpter bonum prol' excusatur. Jn cõiuge
non habet culpam sed origo peccati i prole secũ
trahit debitam penam. ideo autẽ dñe non solum
actualem culpam meam s; eciam originalẽ a pa
rentibus traductam tibi humiliter cõfiteor quia
¶ Ecce ei veritatẽ dilexisti nõ ei in te ĩfũdo culpe
mee iniq̃tatẽ s; me accusando fateor veritatẽ quã
tu q̃ veritas es diligis. ideo eã vere ꝯfitẽtib9 pccã
dimittis. ꝑptea icerta et occulta sapiẽcie tue mai
festasti m̃. m̃ iq̃ veritatẽ ꝯfitenti secreta tibi cta et
nota dĩne sapiẽtie sed occulta et icerta huãne sa
piẽcie manifestasti. Dicũt ei hoies sb̃ q̃dã icertitu
dine sic dicebant minuite. q̃s scit si ꝯũtat et ig̃s
cat de9. nõ ẽ hoc noui sic nec hoies ceteri. nõ hoc
noui p huãnã sapiã; s; hec cẽtudialit ĩuelasti et
maifestasti m̃ p dĩnã scripturã te dicẽte p ꝑphẽ. q̃
cũq; hoã peccõr igemuerit. Iniq̃tatũ ei9 nõ recordã
bor. i hac ẽ ꝑmissioẽ tua secur9 ã ct9 dicẽ audeo

¶ Aſpges me dñe yſopo ⁊ mundabor. Noui dñe
te dicente. q yſopus herba eſt pua quãtitate. ꝫ
magna virtute. herba humilis ſed medicinalis
Cui⁹ radix petre herẽ dicitur. cui⁹ virtus pulmo
nem purgat cũ inflatur. In qua penitẽtie humi
litas cõgrue deſignatur. que ſepe pua pũtatur i
conſpectu hominũ. ſed ſemp magna eſt ante con
ſpectum dei. ⁊ dum illi petre adheret de qua dicit
apl'us petra autem erat xp̃us cum caritate. Et
radix eius huic petre affixa eſt adeo medicinal'
⁊ eius virtus efficit. vt p eam pulmonis inflacõ
id eſt ſupbie preſumpcõ ⁊ omnis que ex ea orit̃
culpe inquinacõ expurget. Aſpge me ergo hac
humilitate et mundabor ab iniquitate lauabis
me p humilem penitentiam. ⁊ ſup niuem dealba
bor p ſalutarem gratiam. per quã pccõꝝ dealba
cõ fit ſicut ſcriptum eſt. ſi fuerint pccã vrã ſicut v
miculus. velud nix dealbabũt. in hoc ergo ſecre
to ſapiencie tue prius michi incerto et occulto
qd iam manifeſtaſti michi. ¶ Auditui meo dabꝫ
gaudium ⁊ leticiam ⁊ merito dũ audio pmiſſio
nem tuam deremiſſiõe pccõꝝ. auditui cordis mei
dabis gaudiũ et leticiam de retribucõne pmioꝝ
⁊ exultabunt oſſa humiliata hoc eſt interiores
vires mee. q̃ p culpam maculate prius turbate
ſunt. Nunc per penitenciã yſopo humilitatis mũ
date. lauate ⁊ dealbate merito exultabũt. Sꝫ licꝫ

dederis gaudiũ ⁊ leticiã ⁊ exultacõez ꝓpter spẽ ve nie nõ tamẽ deerit m̄ salutaris q̄dã tristicia ⁊ spi ritual̄ ꝯtristacõ ꝓpter timorẽ pene ⁊ dolorẽ culpe Ideo ad te clamare nõ cessabo. ¶ Auerte faciẽ tu am a pccĩs meis. q̄ꝛ pccã mea nõ pono retro me ꝟ oppono ꝯtra me nec ea negligẽdo aut simulãdo habeo retro dorsũ meũ ꝟ ante faciẽ meã. ꝓpterea nõ a me ꝟ a peccatis meis auerte faciẽ tuã quasi ea nõ agnoscendo ꝟ eis ignoscẽdo ⁊ ita nõ solum hoc l̄ illud pccm ꝟ generalit̄. ¶ Et oẽs iniq̄tates meas dele. quibꝰ deletis. ¶ Cor mũdum crea ĩ me deus. nõ peto vt ego homo cor mũdũ faciã a me sed vt tu deus cor mũdum crees in me q̄ꝛ nõ est hoc opꝰ hominis creati ꝟ creatoris dei. Et q̄ꝛ ãte peccatũ innocẽs fui ⁊ per peccatũ a rectitudine de clinaui. Ideo. ⁊ spiritum rectum innoua in visce ribus meis ⁊ renoua spiritũ meum faciendo eũ rectum quem a te recedendo ⁊ a te auertendo feci obliquũ nec cordis mundiciã aut spiritꝰ rectitu dinem peto m̄ fieri solũ in mẽte sed eciam in car ne ⁊ hoc est in visceribus meis .s. in lumbis vl̄ re nibus in quibꝰ sedes est voluptatis. vñ ad beatũ iob de dyabolo dicit̄ q̄ꝛ virtꝰ eius est in lumbis ⁊ in vmbelico ventris. In vtrisq; ergo anima sci licet ⁊ corpore remediũ petit curacõnis. Et ideo di cit. ¶ Ne proicias me a facie tua. a peccatis meis faciem tuam auertis per remissionem peccatorũ

ꝫ peccatorē a facie tua ꝓiciās p reprobacionem re
missionē postulo ꝫ reprobationē ptimesco. ꝓptere
a supplex oro. ¶ Et spm̄ scm̄ tuū ne auferas a me
Jam eni quodāmō spm̄ scm̄ tuū hoc est spūs sāc
ti donū habere ɔfido q peccatū ɔfitēdo peniteo. Nā
vera peccati ɔfessio nō est in hoīe ex seipso ꝫ ex dei
dono nō ergo a me auferas spm̄ hūc. Sed p eū.
¶ Redde michi leticiā salutaris tui. redde leticiā
ā quā peccādo amisi leticiā inquā salutaris tui scʒ
salutaris gracie spūs scī p quā non solū est culpe
remissio ꝫ glorie tribucio. Hanc ergo nō solū ve
lis nō auferre ꝫ reddere ⁊ ɔfirmare. ⁊ sic spiritu
pricipali ɔfirma me. p hoc aūt q ꝓpheta ter spiri
tū scm̄ nominauit scʒ spm̄ rectū. spiritū scm̄. ⁊ spi
ritū pricipalē dicunt q̄dā q in deo trinitatē nomi
nare voluerit. Et spm̄ rectū dicūt filiū. ⁊ spm̄ sanc
tū suo nomine intelligūt ⁊ p spm̄ pricipalē patrē
accipiūt. Hoc vero et q̄dq̄d aliud ad fidei ⁊ mo
ꝝ edificacionē dicitur sine ɔdicione dicī pmittit
Vnde eciā non inconueniēt p hāc trinā spiritus
nominacōeʒ triphariā spūs sācti graciam intelli
gere possum⁹. vt p spm̄ rectū accipiamus graciā
q̄ in septē virtutib⁹ trib⁹ theoloicis ⁊ q̄tuor car
dinalib⁹ ɔfertur quib⁹ anima dirigitur ad ope
rādū rectū vel recte. p spm̄ sanctū graciam q̄ in e
is septem donis tribuitur quib⁹ anima iuuatur
ad operādū facilit̄ ⁊ expedite. per spm̄ pricipalē

gratiã que in octo b titudinib9 donat̃ q̃b9 eleuat̃ ⁊ quodãmõ ↄfirmatur ad operãdũ pfecte. Hac igitur multipharia spirituali gratia rectificaí sãc tificari ⁊ ↄfirmari merito desidero. Et si hec spiri tus tui beneficia recepero tibi igratus non ero. Sed docebo iniquos vias tuas. q̃ prius fuerã pec cator iã predicator qꝛ docebo verbo ł exẽplo vias que sũt mia ⁊ veritas. ⁊ sic impij ad te conuertẽ tur p me salubriter docti de mia tua que michi p uemiã pat̃ ⁊ de veritate .i. iusticia tua qua pccm̃ p pniãm punitur. Sed vt iniquos docere ⁊ impios ↄuertere valeã. Libera me de sãguinib9 .i. de pec catis carnis ⁊ sãguinis ⁊ que de eoꝝ corruptiõe ꝓcedũt. libera me inq̃ o deus q̃ es deus salutis mee q̃ lõge ẽ a carnis ⁊ sãguinis corrupcõne qꝛ caro ⁊ sãguis regnũ dei non possidebũt .i. peccata que ab hijs ꝓcedũt alioquin nisi ab hijs prius me liberaueris m̃ peccatori in ꝓperãdo dices qua re tu enarras iusticias meas ꝭ cũ liberat9 fuero secur9 ero ab hoc in ꝓperio. ⁊ exultabit ligua me a .i. exultãdo narrabit iusticiã tuã. Dñe labia mea apies pri9 p pccã clausa. ⁊ os meũ nõ solũ cord ꝭ ⁊ corpis ãnũtiabit laudẽ tuã viꝫ qꝛ me cast̃ ti qꝛ me creatũ ⁊ geitũ p baptismũ ẽgeneãsti qꝛ me regeneratũ ⁊ i pccõ sepe relapsũ nõ ẽliq̃sti ꝭ peĩtẽtẽ ad te ẽuocasti ⁊ ẽuõtũ emũdasti ꝓ q̃b9 be neficijs nõ vis tibi offerri sac̃ficia pecud seu laud

¶ Qm̄ si voluisses sacrificium dedissem sicut fie
bat in veteri lege. sed iā in noua lege gratie vti
q3 holocaustis nō delectaberis. quoniā illa solū
erant vmbra et figura. ideoq3 cessauerūt aduení
ente veritate. qd in spū ꝓphetie sanctus dauid
crediderat qui hoc dicebat. Quid ergo tibi offe
rendum. Certe nō sacrificiū pecoris. sed pectoris
scilic3 spūs ɔtribulati ꝛ contriti ac humiliati cor
dis. ¶ Quia sacrifitium deo spūs contribulatus.
cor contritum ꝛ humiliatū deus nō despicies. Cor
cōtritum penitendo. ꝛ non obstinatum peccando
et humiliatū confitendo. non elatum me excusā
do. tu deus qui cordis secreta conspicis. nunꝙ de
spicis. ꝫ vtiq3 in eo tāꝙ in spūali sacrificio dele
ctaris. Sed quia hoc acceptabile sacrificium nō
in moysi synagoga. ꝫ in xp̄i ecc̄ia est maxime of
ferendum. Ideo de ea intelligendum est qd seq̄
tur. ¶ Benigne fac dn̄e in bona volūtate tua sy
on. hoc est affectum bone voluntatis id est misei
cordie tue ostende p effectum pie benignitatis ꝛ
miseracōnis tue. hec inꝙ fac syon ꝛ militanti ec
clesie p syon spūaliter intellecte. vt ex tuis viuis
lapidibus scilic3 xp̄i fidelib3. edificētur muri ihe
rusalem. non terrene ꝫ celestis id est ecclesie tri
umphantis. Orat ergo cor ɔtritum ꝛ humile nō
solum ꝓ sua. sed ꝓ toti⁹ ecc̄ie salute. ut omnes
eius fideles finaliter edificētur. et fiant muri in

ipsa iherusalē celesti firmiter pmāsuri cū hoc fac tū fuerit qd non nūc in pnti seculo ſ; in futuro e rit. Tūc acceptabis sacrificiū iusticie. tunc p9 pntis seculi ↄsūmacōe; post final' iudicij expedi cōem acceptabis sacrificiū nō quidē impfecte iusticie ꝛ pmē que nūc est ↄtriti ꝛ humil siti cord ſ; pfecte iusticie in gloria ↄsūmate .s. sacrificiū lau dis q̄ tunc erit cordis nō quidē lugētis ꝛ gemē tis ſ; exultātis ꝛ letātis tunc acceptabis oblatio nes ꝛ holocausta non carnales ſ; spirituales sc; spirit9 ꝛ animas sāctoꝝ tecū in gloria assumpto rū qui erūt holocausta igne diuino hoc ē carita tis feruore succēsa. tunc imponēt sup altare tuū vitulos. tūc iponēt angeli sāctos vl' ipsi met sācti ꝛ spiritus beati offerēt tibi seipsos sup altare tu um .s. cristū. In quo tamq̄ in principali funda mento si pedificatur omne meritū sāctoꝝ cui red ditur eternū premiū ꝛ in cui9 passionis virtute sup imponitur omne sacrificiū tibi acceptabile. Sup hoc altare imponēt ꝛ offerēt vitulos nō bo ues āntiquos sub iugo pcti mugiētes sed vitulos nouellos .s. nouos sāctorū populos sub innocē cia noue etatis ab omni vetustatis seruitute libe ros sūmaq; libertate gaudentes. Tu ergo dn̄e. Da m̄ ab hac spirituali syon ab ecclesia militante ad illam ecclesiā triūphantē tuam tq̄ ad patriā cū sāctis tuis finalit̄ pueīē. da it̄ muros ciuitatis

huiꝰ firmiter ꝑmanere·Da michi inter ciues eius feliciter videre videndo amare amando gaudere et ita meipsum acceptum tibi sacrificium et holocaustum

Domine ihesu xpe qui es verꝰ rex glorie rectorq; sancte iusticie iherusalem ciuitatis superne cum ea que de te et gloriosa ciuitate tua dicta sunt audio nimirum ad eam tecum peruenire desidero·Ideo postque multa in precedentibꝰ psalmis dixerim de timore pene et dolore culpe de spe venie et de amore spiritualis mundicie· Restat vt aliquid dicturus sim de desiderio gloriose tue ciuitatis iherusalem·v patrie celestis·Non enim habemꝰ vt ait apostolus hic ciuitatem manentem sed illam futuram inquirimus et ad eam ingredi festinare debemus Hanc itaq; desiderans ad eam q; festinans suspirando clamare et suspirare clamando compellor dicens·Domine exaudi orationem meam et clamor meꝰ ad te veniat·Congruit michi huiꝰ psalmi titulꝰ·Intitulatur namq; oratio pauperis cum anxiaretur et in conspectu domini effudit precem suam·Ego namq; pauper et inops in via presentis miserie vt fiam diues in patria celestis glorie feruenti estu atq; desiderio anxior et propterea anxius oro et precem meam in conspectu tuo humiliter effundo·Ideo exaudi orationem meam domine et clamorem meum·Jam enim propter animi magnam anxietatem oratio recidit in clamorem·Orans enim clamo· Heu me quia incolatus meus prolongatus est·heu

me qr nimis afflict⁹ fū in via ⁊ elōgatus a patri
a. Et ideo ¶ Nō auertas faciē tuā a me in q̄cūq₃
die tribulor inclina ad me aurē tuā. Et insup ¶ In
q̄cūq₃ die inuocauero te velociter exaudi me. qr
dn̄e corā te oro qr ad te clamo. Jdeo da m̄ faciem
tuā da faciē non iratā sed placatā per clementiā
da aurē non indignatā ɔtra me ſ₃ ad me inclina
tā per miam dabis vtiq₃ dn̄e ⁊ oiō libenter ac li
beraliter dabis nisi obstet m̄ nubes peccatorū q̄
obsistit oracōib⁹ iniquoꝝ. vn̄ p ysayam dicitur
opposuisti nubē ne oracō trāseat. Tu ergo rūpe
nubem effunde cōtra eam vultus tui lumē et ita
non auertas faciē nec declines aurē tuam a me
vel orationibus vl' meis clamoribus sed a pecca
tis ⁊ iniquitatibus meis. Et qr vehemēter clamo
⁊ inuoco. Jdeo velociter exuadi me quia iam nō
terrena q̄si terren⁹ sed celestia quasi celestis desi
dero. Cui desiderio promptus ad huc te loquen
te dicam ecce assum nec in merito cū instāter pe
to velociter exaudi. ¶ Quia defecerunt sicut fum⁹
dies mei. quia sicut fumus vento dispergitur cito
Jta dies vite mee velociter deficiunt ⁊ velut vm
bra fugiunt. ¶ Et ossa mea sicut cremiū aruerūt
Non solum vires corporis deficiunt sed eciam vi
res anime que dicūtur ossa mea quia in eis prin
cipaliter consistit interior fortitudo mea sicut cre
miū arescētes ɔtracte sūt l' sic in frixorio ɔfrixe sūt

vel fortitudo aĩ ex recordacõne pcc̃i a minore iu
dicij quasi frixa cõtrahitur. iam enim frigitur ho
mo. dũ se timz arsurũ i inferno. Ecce ergo dñe ec
ce pauptatem meã p qua anxior. Ecce tribulatio
nem quã pacior. Ecce qualiter pcussus sum. pcus
sus sum vt fenum quia omnis caro fenum. a sic
fenum viret. sed pcussum facile sentit ruinã: sic
caro iuuentute virẽs senectute vel infirmitate p
cussa et morte succisa arescens. deficit. nec solũ
pcussus in carne sed in corde. a aruit cor meum
sterilitate pcc̃i. Sed vnde hoc michi quia oblit9
sum conmedere panẽ meum id est custodiẽ dei
preceptum. qd est spũale nutrimentũ meum. de
qũo dicitur non ex solo pane viuit homo. sed ex
omni verbo qd pcedit ex ore dei heu me miserũ
quia hunc panem verum qui de celo ex ore tuo
descendit ɔmedẽ oblitus sũ. Quare oblit9 qr nis
ad terrena intent9 neglexi celestia. Et ideo. A
voce gemitus mei adhesit os meum carni mee id
est vox oris mei gemitus. adhesit carnali mee af
fectõni. vel os principale inter ossa mea id est
principalis fortitudo virium anime mee adhesit
carni mee. hoc est racõ sensualitati consentijt. iã
vero aliter de me ɔpiciante te fieri cupio. Jam
non pro terrenis ꝫ pro eternis gemẽ cõcupisco
vt dicẽ valeam cum pͥpheta. rennuit cõsolari aĩa
mea cum terrenis. memor fui dei et delcãt9 sum

in eternis. vtinã ergo non oblitus ß memor etẽt noꝝ bonoꝝ cũ eodẽ ꝓphe. dicã annos eťnos i mẽ te habui. ß quomõ possent hec fieri. fiẽt vtiq; te iuuãte ß ꝓpter tui. tuorũq; eternoꝝ bonorũ cõ tẽplacõem hui⁹ seculi secularîũq; ꝛ seculariter vi uentiũ hominũ cõuersacõem fugiam vt eligam abiectus esse in domo dei mei magis q̃ꝫ habitare in tabernacul' peccatoꝝ vt simil' fiam sancto tuo dauid qui ayt. ¶ Simil' factus sum pellicano soli tudinis fact⁹ sũ sicut nocticorax i domicilio. Et ite rũ. ¶ Vigilaui ꝛ factus sũ sicut passer solitarius in tecto. O magnũ in breuibus verb misterium. Tres aues ꝛ tria loca hic distinguuntur. tres a ues pellican⁹. nocticorax. ꝛ passer. Tria loca so litudo. domiciliũ ꝛ tectũ. Et dicitur pellican⁹ in so litudine. ꝛ nocticorax in domicilio. Et passer in te cto. Pellicano enim soli uage aui ꝛ qui in solitu dine habitat ꝯpãtur heremicule. Nocticoraci ve ro qui habitãt in domicilio assimulãtur illi qui a publico loco remoti nõ in heremo vagi sed vno in loco vniti viuũt dicentes. Ecce q̃ bonũ ꝛ q̃ꝫ io cũdũ hitare fratres i vnũ. Passer aũt solitarius ꝛ vnic⁹ i tecto. Jlle ẽ q̃ hoĩm societate nõ egẽs ß soli deo viuens ꝛ ad alta ṽtutũ tecta fugiẽs vbi a laq̃is viciõꝝ tut⁹ ẽ dicit. vnã peciĳ a dño hãc re q̃rã vt in hitẽ in domo dñi nõ solũ i domo ß in al tiori loco dom⁹. s. in tecto ꝑmo in ipo dño deo meo:

Ipse est ergo q̄ habitat in adiutorio altissimi ⁊ in ꝓtectione dei celi ↄmorabitur· Ipse est q̄ non solū ꝓ se ꝫ ꝓ aliis vigilat ⁊ ꝓ omib⁹ vigilans o rat vt a mūdi carnis ⁊ diaboli laq̄is adiuuante ⁊ ꝓtegēte deo liberēt· O vtinam hiis auib⁹ simi lis fiā ⁊ vt tecū sim a seculi solitudine fugiēs in solitudine maneā ne in tabernaculis peccatorū manēs cū puersis puersus efficiar. Nā tota die exprobrabāt michi inimici mei· puersi eni q̄ sūt inimici mei ⁊ ideo inimici q᷑ puersi ↄtinue expro brāt michi fame mee detrahēdo. Et qui me lau dabāt aduersū me iurabāt · false ⁊ ꝓditorie con spirando Sed quare hoc. Quia cinerē tāq̄ pa nem māducabā ⁊ poculū meū cū fletu miscebā· p cinerem ⁊ fletū significatur status penitenciū quos puersi sepe irridēt cū eos ante laudarēt dū cū eis seculo fruerētur et puerse viuerent· Cine rē aūt tāq̄ panem māducare nil aliud ē q̄ pec catoꝝ reliquias penitēdo ↄsumere· potū vero cū fletu miscere est tpalem iocūditatē cū lacrimis spi ritualꝫ pniē inmiscere· vel potus iste intelligi po test de fide riū celestis patrie q̄ cum fletu miscetur dū penitēs ꝓ illi⁹ dilatione nō sine lacrimarum effusione tristatur· Sed vn̄ est michi flet⁹ iste· ⁊ certe. A facie ire indignacionis tue ⁊ ab instan cia tue vindicte in adā incohoate cum q̄ non ego solus ꝫ oēs hii qui materiā trahim⁹ de ꝓpagine

iniq̄tatis ⁊ de massa peccati nati sum⁹ ꝓpt̄ q̄d di
cit nos aplꝰus natura filios ire. Ex cui⁹ ergo ire
īdignacōe ꝓcedit q̄ eleuās allisisti me tu q̄ me al
cī⁹ eleuasti creādo ad ymaginē tuā in q̄ me oīa
animalia supare fecisti. tu me g̃ui⁹ allisisti pmit
tēdo cadē in grauē actual̄ pcc̄i culpā que me tra
hit ad g̃uissimā ignis eterni miseriā quā sol⁹ ho
mo ⁊ nullū aliud animal timꝫ q̄ pl⁹ ipse sup oīa
eleuat⁹ animalia btē vite etn̄ neqꝫ glorie pticeps
ē heu me dn̄e q̄ allisisti me q̄ dies mei sicut vm
bra declinauerūt ⁊ ego sicut fenū arui q̄ dies vi
te mee sic̄ vmbra obscuri ⁊ vani q̄si inutiles trā
seūt ⁊ declinādo defici unt. Et merito q̄ a te deo ve
ro declinaui similes m̄ facti sūt declinantes dies
mei. Et ego sicut fenū arui sterilit ate culpe ꝓpter
defectū roris gracie. Sed q̄ ego allisus cecīdi. Jā
de te ↄfisus p te cupio subleuari. Jā terren⁹ ego
⁊ tpal̄ ac tpaliter declinādo ptrāsiēs ad te confu
gio q̄ etern⁹ es ⁊ inmutabil̄ ⁊ imutabilit̄ durā
do pmanes. Quia ergo. ¶ Tu aūt dn̄e ieternū p
manes. ideo tu etn̄⁹ me tēpalem ⁊ veluđ vmbra
trāseūtē ad tuā eternitatē eleuādo salues ⁊ libe
res. ¶ Et meōriale tuū i geneācōe ⁊ geneācōeꝫ q̄
meōria tua q̄ nostri meōr es in mīa tua est omni
tpe pmansuā. nec vnq̄ꝫ deficiet illa ꝓmissio tu a
cū iratus fueris mie recordaberis. et iō. ¶ Tu ex
urgēs misereberis syon. Syō ei speculacō iterptat̄

p quã militãs eccia vel fidelis anima intelligitur
q̃ nũc deũ p speculũ ⁊ in enigmate speculari mit
tur. Ad hãc ergo te querentẽ ⁊ ad te surgere cu
piẽtẽ tu exsurgis ⁊ quasi ei occulte demẽt occur
rens misereberis eius te sibi misericorditer adiu
torẽ ⁊ subleuatorẽ exhibens. Misereberis inqͣ qꝛ
tempus miserendi ei⁹ quia venit temp⁹ De quo
dicit apl'us. cum venit plenitudo tpis Et iterum
Ecce nũc tpus acceptabile ecce nũc dies salutis
Et vere misereberis syon ¶ Quoniã placuerũt
seruis tuis lapides eius. lapides syon sunt. fide
les militantis ecc̃ie firmi et stabiles in xp̃iana fi
de et nichilomin⁹ solidi ⁊ p̃sistentes in caritate
Hij nimirum placuerũt seruis tuis. hoc est sanc
tis ecc̃ie triũphantis qui tibi in tua ciuitate cele
sti iherusalẽ cum summa liberalitate ſuiunt. qꝛ
illa q̃ sursum est iherusalẽ mater nostra hoc est
triumphans ecc̃ia. mater militantis ecc̃ie apl'o
teste libera est. Quia ibi deo ſuire regnare est.
Hij ergo sc̃i tibi in regno tuo seruientes. Et ideo
liberi tecum regnantes terre eius miserebuntur
⁊ merito miserebunt̃ terre. v terrene miserie mi
litantis ecc̃ie. Nec solum ei misericordes eruntꝫ ꝟ
etiam vt tu miseraris orabunt. Cur ita. quia eã
miseriã aliquãdo passi ⁊ expti sunt. Sed quid in
de sequitur. Et timebũt gẽtes q̃ prius misere ne
sciuerunt nomẽ tuum dñe ⁊ omnes reges terre

gloriam tuam quia videbunt maiorem esse glo
rie tue q̄ superbie sue potenciam. Et hoc ideo. quia
edificauit dominus syon id est ecclesiam suam
edificando magnificauit et ipsa que prius corā
gentibus et regibus visa fuit in contumelia vide
bit in gloria sua. Et que prius ab eis superbis contu
meliose persequebatur: postea ab eis humilibus
honorabitur. gloriose hec que olim futura predi
xerat esse propheta quotidie ecclesia impleri vi
det. Sed quare hec omnia ¶ Quia respexit in ora
cionem humilium. scilicet cristi fidelium qui in
ei9 fide humiliter orabant ut hec sue eccle̅ie felici
ter euenirēt. Et iō nō spreuit precē eorum. quia nō sin
gulariter pro se orabāt. sed gn̄aliter pro salute oīm fi
deliū q̄ vtiq3 est orō pfectorum. Quia vero non decet
ut tot tantaq3 bn̄ficia a deo eccl̄ie collata ab hoīe
quasi ingrato simulātur. Ideo Scribant hec in ge
neracōe altera ut conmēdata scripture firmiter
teneātur. Non solū antiqua gn̄acōe. sed cristiana
et popul9 q̄ creabitur. hoc est cristian9 popul9 q̄si
noua generacione in xpō regeneratus laudabit
dn̄m et merito laudabit ¶ Quia prospexit de excel
so sancto suo dn̄s de celo in terram aspexit. Sed
ad quid de excelso celo in terram prospexit. Et in
yma terre aspexit. Certe ut audiret gemitus cō
peditorum. hoc est ut audiret et exaudiret gemi
t9 humiliū et penitētiū timore dei et dei disciplinā q̄i

quibusdā ɔpedib⁹ ligatoꝝ· De quib⁹ ɔpedib⁹ sa
piēcia dicit· Audi fili ⁊ ne abicias ɔciliū meū ⁊ i
fra pedē tuum in ɔpedes illius ⁊ eruut tibi ɔpedes
eius i ꝓtectionē fortitudinis ⁊·vt solueret a no
bis ⁊ vinculis pccoꝝ filios interemptorum scʒ fide
les xp̄ianos sp̄uales filios apl̄oꝝ ⁊ martiꝝ dya
boli fraude a gētibus ⁊ regibus mortificatorum
vt hijs vincul̄ solutis fideliū ecc̄ia dicere possit·
¶ Disrupisti vincula mea tibi sacrificabo hostiam
laudis· Ad hoc ergo de celo ꝓspexit ⁊ in terrā as
pexit vt humiliū xp̄ianoꝝ gemitus audiret ⁊ vi
cula solueret· Sed ad quid· vt ānūciēt in syon·
hoc est in ecc̄ia militāte nomē dn̄i· ⁊ fidē ihesu cri
sti a quo nomināt̄ xp̄iani· ⁊ laudē eius i iherusa
lem ⁊ laudādā ⁊ glorificāda opa eius que sūt in
celesti iherusalē ⁊ in ecc̄ia triūphāte de qua dicit
tur gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei· Et hec ita
ānūcient vt ānūciādo ꝓficiant· In quo· ¶ In cō
ueniēdo populos in vnū ⁊ reges vt seruiāt dn̄o
hoc est vt ꝑplōs diuersaꝝ gēciū ⁊ reges diuerso
rū populoꝝ ɔuenire faciam in vnitetē fidei cristi
more ergo fideliū nō vt ꝑuiant mūdo· carni vel di
abolo ꝟ vt seruiāt dn̄o deo suo de quo dicitur de
um tuum adorabis ⁊ illi soli seruies· Sed quid se
quitur· ¶ Respondit ei in via virtutis sue· Quis
est qui respōdit ei· quis hic respōdendo loquitur
dn̄o· In supiorib⁹ verbis exprimitur cui cōgruat

responsio. Supra ei ↄmemorāt̄ ↄpediti ⁊ inkemp
ti reges ⁊ populi syon ⁊ iherusalē. Ad aūt singu
lariť dicit̄ rn̄dit ei non ad eos videt̄ posse referri
q̄ pluraliter noiāntur. Sed sciēdū ē ꝙ hic rn̄det
vnica ꝓ pluribꝰ ⁊ tota ecclesia q̄ in xp̄o vna ē ꝓ
eius fidelibus. Ipsa que vnū est corpꝰ pro omni
bus mēbris eius respōdit. Rn̄dit inquā domino
gratias ei agēdo ꝙ eā prospicere eā audire. eam
a vincul' soluere. eā ad sui nois laudē excitare eā
deniqȝ ex variis popul' ad vniꝰ dei ſuitiū ↄgrega
re dignatus ē. Respondit ḡ ei nō voce ȝ corde. nō
lingua ȝ vita non in via infirmitatis sue ȝ virtu
tis sue scȝ in fidei xp̄i firmitate que fides via ē ad
patriā. Et est virtus huiꝰ vie que in patria non
manebit sed eius obscuritatē euacuabit claritas
glorie. Respōdit ergo ecclesia domino ⁊ quid dix
it. paucitatē inquid dieꝝ meorū nuncia michi.
Rn̄dēdo ergo orat q̄si dicat. O deus meꝰ nūcia m̄
paucitatē ⁊ breuitatē dieꝝ meorū hoc est ꝙ dix
isti ꝙ ecclesia manebit ⁊ tu cū ea eris vsqȝ ad ↄsū
macōeȝ seculi fac me ↄgnoscere ⁊ diligēter atten
dere q̄ꝫ breue ⁊ exiguū est hoc tēpus durācōis i
eternitatis tue cōpacōe. Oro ergo vt adueniat
regnum tuū cupio huiꝰ seculi finem vt cito veni
am ad regni tui beatitudinē desidero dierum meo
rū breuitatē vt cito trāseā ad dieꝝ meorū eterni
tatē. et iō ¶ Ne reuoces me i dimidio dieꝝ meoꝝ

Hoc est ne sinas me reuocari a desiderio eterno
rū vt hereā cure tpaliū in dimidio dieꝝ meoꝝ .s.
dieꝝ pñciū qui medij sūt preteritoꝝ et futuroꝛū
qui oio dimidij sunt ⁊ impfecti nisi addantur et
ni. Et merito peto non reuocari ad terrenos qui
tendo ad celestia. q̄ ideo sunt auidius appetenda
quia in generacōne ⁊ generationem ānī tui. sine
fine. sine principio duratui. Ergo non sunt anni
tui sicut dies mei. quia anni tui eterni. ⁊ dies mei
exigui. Anni tui nō transeūt. sicut dies mei. ꝫ sp
manēt quia sunt eternitas tua. q̄ nichil aliud ē
ꝙ̄ substantia tua nichil habens mutabile. Nil p̄
teritum vel futurum. Et quia eternitate precedis
omnia que fecisti: ideo sequit̄. ¶ Inicio tu domīe
terram fundasti Inicio scilicȝ tpis tu qui es sine
tpe sine inicio sine fine immutabiliter manēs in
eternitate. ⁊ opa manuū tuarū sunt celi. Nec tn̄
falsum est qd alibi dicitur verbo dn̄i celi firmati
sunt. Nā qd verbo facis hoc etiam manu ⁊ virtu
te tua opaīs. Non est enim deus distinctus corpo
reis menbris. Verbū aūt dei man9 ei9 est. ¶ Ipsi
pibūt tu autem pmanes. Tu enim stabilis dās
cuncta moueri immutabiliter pmanes ⁊ in tua e
ternitate pseuerāt manes ꝫ ipsi celi q̄ ex tpe ver
bo tuo firmati sunt. non sicut tu firmi erunt: ꝫ iu
bente verbo tuo pibunt. vnde petr9 ait terra autē
⁊ celi qui nunc eodē verbo repositi sunt igne sunt

tēsecādi. De cel' ergo terre ꝑimis.ſ. de regionib⁹
aerꝝ ꝯſtat ꝙ quantū ad eoꝝ q̄litatē pibūt. Sed
de ſupioribus cel' celorū nō eſt certū ſi tamē man
ſerint nō tamē in ſe ſed in deo manebunt qꝛ ſolo
dei verbo pire poſſunt ⁊ oēs .ſ. tā celi ꝙ̄ cetere res
mutabiles eciā āgeli ſicut veſtimētū veteraſcent
hoc eſt ꝙ̄tū in ſe eſt niſi eos verbo tuo ſeruares ſi
cut veſtis q̄ vetuſtate ꝯſumitur deficerent. vn̄ ſeq̄
tur. ¶ Et ſicut opertoriū mutabis eos ⁊ mutabun
tur. Celos enim q̄ corporalia ⁊ cuncta mutabilia
opuit ⁊ ſicut eos mutas localiter. Ita ſolo verbo
tuo arbitrio ſi volueis totaliter mutabūtur ⁊ in
nichilum redigētur. Tu aūt idē ipſe es. Tu qui
dixiſti ego ſum qui ſum. Idem ipſe es. ⁊ licet omīa
ſint ex te ⁊ p te ⁊ in te. non tamen ſunt qđ ipſe es
qui es mutans non mutatus faciēs nō fact⁹ mo
uēs. ſed immutabiliter manens. Et ideo anni tui
nō deficient ⁊ in generacōne ⁊ generacōem erūt
⁊ indefinēter manebūt. qꝛ āni tui. dum ergo dn̄e
tuam immutabilitatem dū tuā eternitatē ⁊ meā
creaturarūq; oīm mutabilē varietatē. variāq; va
nitatē ꝯſidero. Nimiꝝ ad te veniē. ⁊ tecū hitaē de
ſidero. nec a deſideio meo fraudari. aut ſpe mea
fruſtrai. ⁊ hitacōe ꝑuari triſtis diffido. q̄re ꝙ le
t⁹ audio qđ ſeq̄t. ¶ Filij ſuoꝝ tuoꝝ habitabūt
Iā leta in cōfidētia qꝛ filij ſuoꝝ .i. ſcōꝝ tuoꝝ tecū
hitabunt. ſ. hōi xpiani de quoꝝ numero eē cupio

q̄ filij sanctoꝝ sūt non p carnalē ꝑpagacoēm sed p spiritualē pticipationem· Sicut ecōtra mali filij sūt spirituū malignoꝝ sicut scriptū ē. Vos ex patre dyabolo estis non p generationē ꝟ p imitacionē. vel filij sūt opa bona sine quibus nullus habita in gloria sine fine· Qui ergo vult ibi habitare non sit a boni opib9 sterilis ꝟ premittat fet9 bonoꝝ opm quos sequetur vt intret terrā viuētiū sicut ioseph antecessit patrem suū Jacob in egiptum dicēs ei a fratrib9 suis· Ego veni parare vobis escas· Ita precedāt filij tui id ē opa tua tibi pare epulas eterne refectionis· Quales enim filios premiseris tales sequeris a semē eoꝝ scilicz bonoꝝ xpianoꝝ vel meritorioꝝ opeꝝ de q̄bꝫ scribit qui semināt in lacrimis scꝫ hic in via cū exultacione metēt in celesti patria. Hoc igr̄ semē de quo fruct9 glorie metitur in seculū dirigetur. hoc in celū directū a erectū in eternū illi tanq̄ in horreo seruabit. Da ergo michi dn̄e da a fac me ita hoc semē bn̄ operādo seminare vt inde fructū glorie possim metēdo suscipē. Da a fac hoc semē ita i me p te fructificare a ad te dirigere vt in te a in tua eternitate sine fine habitādo valeā pmanere

Domine ihū criste fons a origo totius pietatis a gracie dn̄ ego sicut ceruus ad fontes aquaꝝ ad te venire desidero tāto imp fectū meum amplius recognoscens de me

meaq3 ppria virtute diffido. Ideo p auxiliū mise ricordie tue ēfugiū miserie mee q̄rēs ad te clamā do ɔfugio dicēs. ¶ De profūdis clamaui ad te do mine nō solū de exterioribus labijs oris ſ3 de pro fūdis ꝛ itimo cordis clamaui ad te. Quid clama ui. ¶ Dn̄e exaudi vocē meā. Deīn̄ alijs verb' ite rū repeto. fiāt aures ꝛ auditus clemēcie tue intē dētes in vocē dep̄cacōis mee. Nec frustra sepe et itez atq3 iterū varijs verbis tāde orationis deuo cionē explico quia ad exprimēdū affectum men tis mee nō sufficit organū mee vocis nec desideri um vocis nec desideria cord' satis potest depromē lingua carnis nec in merito clamo. De profundis cordis ꝛ vocis qui me esse sentio nō solū in vno pfundo ſ3 in pluribus pfundis fluctibus tā inte rioris q̄ꝫ exterioris miserie q̄ꝫ diu sum i via hui' miserabil' vite. Nam q̄ sic de profūdis clamat de pfundis surgit. Nec ipse clamor eum diu inpro fundis esse sinit. Quia vox huius clamoris ōe pfundū penetrat ꝛ vsq3 ad dei aures pueit. Ecō tra vero quidā valde inprofundo malorū sunt qr nec ad te clamāt cū se viderint quotidianis pec catis ꝛ iniquitatibus obrutos et oppressos ſ3 po cius illos irrident qui eos ad te clamare monēt hoc est profundū malorum de quo scriptura di cit pcc̄or cū venerit inprofundū malorū ɔtēpnit Absit hoc a me dn̄e sed ad te clamo de profundis

cordis oim q; interioꝝ viriũ vt me clemens eripi
as de profũdis iniquitatũ qꝫ. ¶ Si iniq̃tates obſ
nauerꝭ domine dñe quis ſuſtinebit. O magnũ
ꝓfundum O abyſſus multa profunda valde. ni
mis q; piculoſa. Ecce enim vndiq; circũſpectis oi
bus nullũ bonũ ſ; vbiq; malum vidẽs cauas ſce
leꝝ ĩnẽs nimirũ paueſcẽs exclamo. Si iniq̃tates
obſuaueris id ẽ ad vindictã eternã ſeruaueris
dñe quis ſuſtinebit te iudicẽ. Non tãtũ ego ſolus
nõ ſuſtinebo ſ; nec quis alius qꝫ nullus ẽ niſi ſe
duct⁹ ⁊ veritate vacu⁹ q̃ ſe non ↄgnoſcat pecca
torẽ. Jã ſi dixerimus qꝫ peccatũ non habem⁹ nos
ipſos seducim⁹ ⁊ veritas in nobis non eſt. Non
ergo preſumã de mea iuſticia ſ; de tua miſericor
dia. ¶ Quia apꝺ te ꝓpiciacio ẽ. Si enim iniquita
tes obſeruares vt eoꝝ iudex ſolum eſſe velles ⁊
nolles eẽ miſericors vtiq; nulla eſſet michi ſpes
nulla ↄſolacio. Sed ideo nõ deſpero qꝫ aput te eſt
ꝓpiciacio. ⁊ ꝓpter legẽ tuã amoris ⁊ gracie in qua
das reis veniã. ſuſtinui te dñe paciẽter ſperãs et
ſperãdo exſpectãs tuam miſericordiã Et hoc dñe
q̃ omnia noſci nõ ſolũ tibi ↄfitebor ſ; eciã aliĳs vt
omnib⁹ notũ ſit manifeſte dicẽs. ¶ Suſtinuit ani
ma mea in verbo eius. Cui⁹ eius ſ. i verbo eius cu
ius verbũ nõ fallit nec fallitur Nõ in verbo homi
nis q̃ mendax eſt ſ; in verbo dei qui verax eſt vñ
ſubditur. ſperauit anima mea in domino non in

dño sed in deo sperauit q̄ vbo suo infallibili p pet
catoꝝ veniā regni celoꝝ gloriā repromisit. Spe
rauit inq̄ a custodia matutina vsq; ad noctem.
Ideo dicit. A custodia siue vigilia matutina que
est principiū diei sperandū vsq; ad noctem quia
in dño sperare debet anima a principio vite vsq;
ad mortē nā qui vsq; ad mortē sperauit saluus e
rit. Sic ergo. ¶ Speret israel in dño nō solū vn⁹
homo speret ꝫ totus fidel' popul⁹ q2 non vni soli
ꝫ multis dictū est. Sperate in dño oīs ꝯgregacō
populi effundite corā illo corda vestra. Et meri
to speret israel oīs .s. ecclesia ⁊ congregacō fidelīū
in dño. ¶ Quia apud dñm misericordia nō mag
na solū sed maxima. Nam ⁊ copiosa est aput eū
redempcō. sed quomō est verū q2 copiosa fuit re
dēpcio tpe dauid cū nōdū tēp⁹ rdēpcōis adue
nisset. Sane sēp copiosa fuit redēpcō. Sed vt ip
se dauid ꝓphetice innuit hec fuit apud deū hoc ē
apud dīnū secretū sēp ꝓposita sēp ꝓuisa ac et
na p̄destinacōe disposita ꝫ nō sēp copiose ac ple
ne apud hoīes exhita q2 nō tēpe legis natuē ā
tempore legis mosayce ꝫ tēpe gr̄cie de q̊ scriptū
est quando venit plenitudo tēporis misit deus fi
lium suū factū sub lege vt eos q̄ sub lege erāt re
dimeret. Nunc ergo domine misericordie maxi
me oportunū tempus est vt de profundis flucti
b⁹ miseriaꝝ ad te fontē misericordiaꝝ clamando

ↄsurgam ⁊ de me meaq; ꝓpria virtute diffidēs de
te ⁊ tua gra cia ⁊ pietate sparando ↄfidē ⁊ ad tuam
pijssimā ꝓpiciacōez tuāqȝ copiosissimam redēpci
onem ↄfugiā. Dignū qꝫ ⁊ iustū est vt tibi O pijssi
me xp̄e grās agā apd quē hec copiosa redēpcio
ideo spealiter esse dicitur. Quia tua in cruce passi
o tuiqȝ preciosi sāguinis oblacio. Non solū pro v
nius aut paucoꝝ hominū salute ꝫ ꝓ tocius isra
el ꝓ tocius eccie ꝓ tocius mūdi pluriūqȝ si forēt
mūdoꝝ redēpcione copiose sufficere phibetur. per
hui9 passionis virtutē p hui9 sāguinis effusionē
te deprecor vt a peccatis meis ⁊ a penis quas ꝓ
hijs mereor me redimas redēptū qȝ ab eis eripi
as ⁊ ereptum a mal meis tecum in bonis tuis ha
Omine ihesu criste q (Ϲ) bitare ↄcedas
sperātes in te non deseris clamantes ad
te non despicis qui querētes non fugis te
desiderātes nō respuis ꝫ de se diffidētes in te ↄsola
ris tibi humiliter supplico vt michi q in preceden
ti psalmo āte ↄfess9 siue diffidēciā virtutis ꝓprie
tua potēti virtute largiri digneris sobā exultaci
onē spuālis leticie ad quā impetrādā suspirās di
co. ‖ Domine exaudi oracionē meā aurib9 pcipe
obsecracionē meā. Quod sepe dixi iteꝝ repeto vt
oracionis repeticio sit deuocionis ↄfirmacio. Nec
me tedet sepe reiterare verba oracionis q sepius
reiteraui opera iniquitatis. Nec peto i mea exau

dixi iusticia sed in veritate tua exaudi me in tua iusticiā. hoc ē tu qui verax es ꝛ in veritate tua pe nitētibus veniā ꝓmisisti exaudi me penitentem non in mea sed in tua iusticia. ꝛ in tua mīa que pe nitētes iustificat. peto ei iusticiā mie quam exer ces in pñti seculo. non iudiciū illius iusticie quā facturus es in futuro. Ideo sequitur. ¶ Et non in tres in iudiciū cū ſuo tuo. Ego ei non sū dignus vocari amicus vel fili⁹ tuus. ꝫ tm̄ ſuus tuus sum qꝛ mia tua indigeo ad te fugitiu⁹ redeo. pacē que ror. Non ergo in futuro in tres mecū indistrictū iudiciū. qꝛ nec ego volo tecū intrre. Intrāt in iu dicium cū dn̄o qui iustitiā suā iactantes de ea ꝑ sumunt. quib⁹ p ꝓphetā di. dn̄s quid vultis me cum iudicio ↄtendere. oēs dereliquistis me. nō sic ego ꝫ iusticiā meā corā me eē nullā reputo. quia nō iustificabitur in ↄspcū tuo oīs viuēs. Quia et si aput te quis suo iuditio iustificet̄ꝫ tn̄ omis hō in hoc mortali corpe viuēs nō iustificabit̄ in con spcū tuo. q̄ in teiora ꝛ occulta hoīs vides. in q̄b⁹ nemo plene iust⁹ ā mūd⁹ ē tuo iudicio q̄tūlibet scūs videat̄ hoībus. Jō pau. ait michil m̄ consci⁹ sum. ꝫ nō in hoc iustificatus sū t' intelligi pōt nō iustificabit̄ in ↄspectu tuo i tui ↄparacōe nō solū omnis homo sed nec omnis viuens eciam ange l⁹. Quia sol⁹ de⁹ est in quem peccatū cadere non pōt. In cui⁹ ↄspcū eciam astra non sunt munda

Non ergo intres mecū in iudiciū rigorose ꝫ me
cū pie ⁊ misericorditer age. ¶ Quia psecutus est
inimicus ⁊. dyabol⁹ vel quisquis alius aduersari
us. animā meā ⁊. humiliauit in terra vitā meā
hoc est quātū in se fuit eā vt celestia relinqueret
⁊ terreā sapet inclinauit. Et iteꝝ. collocauit me ī
obscuris id ē in peccatoꝝ tenebris sicut mortuos
seculi id est sicut ceteros peccatores non spiritu
aliter viuentes ꝫ secularitet in pccis morietes.
Ideo. Anxiatus est sup me spiritus me⁹ in me tur
batum est cor meū. Sed ecce postq̄ tristicia pces
serūt leta sequūtur. Post q̄ āxiatus fui ⁊ turba
t⁹ p multitudinē inimici tēptationē letus factus
sū p spiritualē dei ɔsolacionē. ¶ Quia memor fui
dieꝝ āntiquoꝝ id est dieꝝ eternoꝝ hoc est tue et
nitatis diuine cuius memoria maxima causa est
spiritualis delcācionis ⁊ deliciaꝝ. vn̄ scriptum est
Memor fui dei ⁊ delectatus sum. Nec solū in di
ebus eternis seu reb⁹ inuisibilibus ꝫ eciā in cre
aturis tpalib⁹ te eternū ⁊ inuisibilē deū ɔtēplatus
sū. ¶ Nam meditatus sū in omnib⁹ operib⁹ tuis
ī factis manuū tuaꝝ meditabar. Quesiui in operi
b⁹ artificem In creaturis creatorē. in reb⁹ factis
te eaꝝ mirabilē ɔditorem creatura tua michi fac
ta est in speculū vt in ea te ɔgnoscerem deū meū
Quia vt ait aplus. Inuisibilia dei p ea que facta
sūt intellecta ɔspiciūtur sempiterna q̄ꝫ virtus ei⁹

ꝛ dimitas. Et ideo. Expãdi manus meas ad te qꝛ in operibus tuis ɔgnoui qꝛ omnia bona ꝛ nõ a se sed a te tueqꝫ bonitatis ptĩcipacõe bona existunt Ideo tibi gracias agẽs expandi me tote manus meas ad te tãqꝫ ad bonorũ omniũ largitorẽ ꝛc.

Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Nõ solũ ad te expandi manus corporis mei sed omnes vires animi. Et merito qꝛ aĩa mea ad te derelicta sibi est sicut terra sine aq̃. Ideo debet se ad te expãdere ꝛ nõ sibi ipsi ꝫ tibi adherẽ. Quia nõ ipsa seipsam sed tu solus eam potes rore gratie irrigare Sicut autẽ terra sine aqua sterilis est sic anima sine gracie tue pluuia fructum ferre non potest. Tu ergo velociter exaudi me dñe cito dãdo pluuiã quia sitiuit in te anima mea. Ideo aquam dare longius ne differas qꝛ defecit spiritus meꝰ a te tãqꝫ sterilis derelictꝰ. ꝛ ꝑpter hoc. Nõ auertas faciẽ tuam a me. spiritũ meũ derelinquendo ꝛ ab eo auferẽdo vel ei differẽdo gratie tue donũ. alioquĩ simil' ero descẽdentibus in lacum hoc ẽ in ꝓfũdum peccatoꝝ. Sed potiꝰ Auditã fac m̃ mane miam tuã fac iqꝫ m̃ miaꝫ tuã auditã .s. a ꝓphetis ꝛ maĩfestatã i scripturis fac me ex te iteriꝰ sẽtire quod exterius facis audire. Et hoc mane .i. cito non tarde quia in te speraui. Et ideo speraui qꝛ audiui qꝛ ꝓpe est dominꝰ oibus inuocantibꝰ eũ in veritate ꝛ vt cito m̃ facias misericordiã tuam

Notā fac michi viā in q̄ ambulē vt sit lucerna pe
dib9 meis verbū tuū ad recte ambulādum in via
mandatoꝝ tuorū qꝛ ad te a quo tāq̄ꝫ a patre lui
nū descēdit omne bonū ⁊ qui illuminās omnē ho
minē venientē in hunc mūdū ad te inq̄ꝫ ⁊ non cō
tra te leuaui animam meam. Et ideo ¶ Eripe me
de inimicis meis dñe ad te cōfugi. Non a te fugi
cōtempnēdo ⁊ postponendo lucē tuā. ꝫ ad te ꝯfugi
querēdo ⁊ postulando eā ideo eripe me de inimicis
meis scꝫ a dyabolo ⁊ ministris suis qui temptant
ut ābulē ī tenebris. Et ut ab eis eripias me. doce
me facē volūtatē tuam. qꝛ si nō doces me. faciā vo
lūtatem meam. nō tuam ⁊ sic desines me deus me
us dū ego te deseram. Ergo doce me. qꝛ deus me9
es tu. Ad alium currerē si alium haberem creato
rem. sed qꝛ tu solus es deus me9. Ideo doce me sic
magister me9. qꝛ vtiqꝫ facies spiritus tuus bon9
deducꝫ me in terrā rectam. Ecce qꝛ supra in meō
ria eternoꝝ. ⁊ in cōtemplacōne tua ⁊ tuorum ope
rum delectat9 sum. ne magnitudo ꝯtemplacōnis
extolleret me. Ne supbia fieret leticia mea. letis
miscui tristia. ꝫ iam post tristiciam conuertor ad
gaudia. Iam enim plane spero. qꝛ spūs me9 ma
lus nō pducet me in terram puersam infernaliū
penaꝝ. Quia spūs tuus bonus deducꝫ me in terrā
rectā. In terram scꝫ celestiū gaudiorum. de qua
dicitur. porcō mea in terra viuentium. Et hoc non

ꝓpter meritū meū . ¶ Sed ꝓpter nomen tuum do
mine viuificab᷒ me i equitate tua. Non in iusticiā
a mea . Ego enim me occīdi ꝑ peccatum meum ſꝫ
tu me viuificabis ꝓpter nomē tuū qđ eſt ihesus .
Et interꝑtatur ſaluator vt rē nominis tui imple
as tu eris m̄ ihesꝰ ⁊ me viuificādo ſaluabis. Et ſic
educes de tribulacōe huiꝰ seculi animā meā ⁊ in
mia tua non in merito meo diſꝑdes inimicos me
os quos eciā inimicos tuos dixerim qꝛ in me ſ̄uo
tuo te dn̄m meū quātum in ſe eſt pſequūtur . Et
gloriā nomini tuo . Et non m̄ ſalutem meā attri
buo dicēs . Non nobis dn̄e non nob᷒ ſed nomini
tuo da gloriā. Hāc inqꝫ gloriā saluti mee aduer
ſādo auferre ponantur. vn̄ cōuenienter ſubditur .
¶ Et ꝑdes omnes q̄ tribulant animā meā ſcꝫ dy
abolū ⁊ omnes obſtinatos ⁊ merito ꝑdes me tri
bulātes quoniā ego ſeruus tuꝰ ſum . Ad te in tri
bulacōe recurrens ſicut ſeruus humilis ⁊ fidelis
vaſallus recurrit ad dn̄m. Ecce ergo huius pſal
mi ⁊ alioꝝ pſalmoꝝ pniāliū leta cōclusio ⁊ ſpi
ritualis leticie exultacō quā ſalutaris pnīe cōtri
ſtacō finaliter operatur. vn̄ q̄ per pniām affligit̄
tandē dicit . Cōſolacōes tue letificauerūt animā
meā . Da michi ergo domine hos quos pniāles
pſal. eccleſia tua nominat ⁊ a penitētibꝰ tibi pſal
lendos eſſe predicat tam digne ac deuote non ſo
lū ore ſed corde penitēdo pſallē vt ꝑ cōtriſtacōēꝫ

pm̄e salutaris exultacōeꝫ ↄ sequi valeam leticie spūalis vt p salutarē pm̄aꝫ tandē p spūalē letici am exultādo dicā. ¶ Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terrā rectā. Da michi dn̄e hūc septenariū pn̄alium psalmorum esse remedium contra sep tenariū mortalium pccōꝝ. in qꝫ esse auxiliū ad sep tenariū virtutū principaliū. ad septenariū dono rū spūalium. ad septenariū beatitudinū. Ad sep tenariū demiqꝫ peticōnum in orōe dn̄ica contenta rū. Da michi dn̄e in hoꝝ psalmoꝝ meditacōne ti morē pene dolorē culpe. spem venie. amorē spiritua lis mundicie. desiderium celestis patrie. diffiden ciā virtutis ꝓprie. exultacōem spiritual' leticie. de hoc enim septenario mētalium affectuū pn̄cipali liter agit' in hoc septenario deuotoꝝ psalmoꝝ. hijs septem affectib⁹ quasi septē scale pn̄iē gra dibus ad vitam patrie celestis ascenditur. quo me finaliter deduci. ⁊ feliciter ascendē. ⁊ tecum habitarē phennitei regnarē. tu misericorditer pre starē digneris. qui viuis ⁊ regnas in secula seculo rum. Amen.

¶ In hoc finitur doctrinal' exposicō Mgr̄i Johis Gerson sup septem psalmos penitenciales.

GERSON, Johannes. De meditatione. De oratione. Expositio super septem psalmos poenitentiales. circa 1470.

Hain 7628; Pellechet 5181; Pollard, part 1, p. 184.

Printed with gothic type in octavo form, with 27 lines to a page. There are 56 leaves, the last blank; this last leaf is missing from the Library's copy. The size of a leaf is 204 × 139 mm., and the text measures 146 × 90 mm. There are large initials in red; the paragraph-marks are also in red.

The first tract, "Of meditation," occupies the first seven leaves; the second tract, "Of discourse," the next twenty leaves; and the rest of the volume is taken up by "The exposition of the seven penitential psalms."

Gerson wrote these short pieces about 1424, in his retirement at the monastery of the Celestins in Lyons. They are imbued with a mystic piety, especially characteristic of this period of his life. The "Imitation of Christ," as is well-known, was attributed at one time to Gerson; indeed, some French writers still maintain, more for patriotic than for scholarly reasons, that Gerson was the author of the "Imitation." From among his essays the "De meditatione" has been frequently quoted as reflecting the same humble simplicity which marks that great classic of Christian literature.

Bought in April, 1917.

